శ్రీమద్భగవద్గీత

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వాములవారు

ఇది మూలశ్లోకములు, ప్రతిపదార్థము, ధారాళమగు అనువాదము, శ్రీధరీయ, టీకాసారము, విశేషాంశములు, సానువాదగీతాపాఠక్రమము, ధ్యానమాహాత్మ్యములు సమభావాత్మకములగు ఉపనిషద్వాక్యసూచిక, వేదాంతసూత్రసూచిక, గీతాశ్లోకసూచిక, శబ్దానుక్రమణిక—ఇన్నిటితో విరాజిల్లుచున్నది.

భక్తులకు సాధకులకు మాత్రమేకాక కళాశాల విద్యార్థులకు సైతము ఉపయుక్తమయిన దివ్యగ్రంథము.

పుటలు : 56+440 (అందమయిన అష్టమ ముద్రణము) వెల : రూ 9-00

'మా దివ్యవాణి' గ్రంథమాల

నేడే కొనండి! పదే పదే చదవండి!!

దివ్యావతారమూర్తుల విశ్వోపజీవ్యములైన అమృత మధుర సూక్తులు సర్వ సుగ్రహము హృదయ సన్నిహితమునైన తేటతెనుగున వీనిలో అందజేయబడ్డాయి. ఇందులో ఒక్కొక్కటి నిరుత్సాహులకు ఉత్సాహప్రదం, అశాంతిసంక్షుభితులకు శాంతిదాయకం, సంశయాందోళితులకు సంశయాపనోదకం, జిజ్ఞాసువులకు పరమార్థజ్ఞాన సమర్పకం, అందరికీ శిక్షకం, సంస్కారకం; నిర్వృత్త్యాపాదకం. మువ్వన్నెల మేలి జాకెట్టుతో పాకెట్టుసైజులో చక్కని తయారింపు—

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	0-80	శ్రీ కృష్ణవాణి	0-80
శ్రీ శారదాసూక్తి నవనీతము	0-80	బుద్ధ ఉవాచ	0-80
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	0-80	క్రైస్తు సూక్తిమాల	0-80

మహమ్మదు సూక్తిమంజరి 0-80

ఇట్లు వ్రాయుడు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 600004.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౬౧ ౧౯౭౫ - ఫిబ్రవరి : ఆనంద - మాఘము సంచిక ౨

విషయ సూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ గురుదేవుని 140-వ జన్మదిన మహోత్సవము

తిథిపూజ : 15-3-1975 శనివారము : ఉదయము 6 మొ॥ 11 గం॥వఱకు : ప్రత్యేకపూజ, భజన, హోమము మున్నగునవి

మఠమున బహిరంగోత్సవము 16-3-1975 ఆదివారము అపరాహ్ణము 3-15 మొ॥ 7-30 గం॥వఱకు

అపరాహ్ణము 3-15 గంటలకు : బ్రహ్మశ్రీ మంజక్కుడి రాజగోపాలశాస్త్రులవారిచే
'ధ్రువచరిత్ర' సంగీతప్రవచనము.

5-15 .. బహిరంగసభ : అధ్యక్షులు : శ్రీమత్తపస్యానందస్వాములవారు.
ఆంగ్లోపన్యాసకులు : శ్రీ హెచ్. ఎస్. రామచంద్రరావుగారు.

ఈ ఉత్సవములకు ధనరూపమునగాని వస్తురూపమునగాని పంపబడు విరాళములు
కృతజ్ఞతతో స్వీకరింపబడి రశీదులు పంపబడును.

ఇతర మహోత్సవములు

25-2-'75 మంగళవారము : శ్రీ అద్భుతానందస్వాములవారి జయంతి

11-3-'75 మంగళవారము : మహాశివరాత్రి

27-3-'75 గురువారము : శ్రీ చైతన్యమహాప్రభు జయంతి

30-3-'75 ఆదివారము : శ్రీ యోగానందస్వాములవారి జయంతి

ఈ ఉత్సవములన్నింటియందు భక్తులెల్లరును పాల్గొని భగవంతుని అనుగ్రహభాగ్యమును బడయగోరుచున్నాము.

అధ్యక్షులు,
శ్రీరామకృష్ణమఠము, మద్రాసు-600004.

శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర

శ్రీరామకృష్ణభగవానుని సతీమణియు, ఆదర్శమాతయు, యోగినియునగు

మహనీయురాలి దివ్యచరిత్ర

రచయిత:

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ప్రతి స్త్రీయును పురుషుడును...చదువవలసిన గ్రంథమిది...అమృతకలశము ... అనన్యసామాన్య నీతిమంజరి...తియ్యని తెలుగు...పాలవంటి శైలి...

—ఆంధ్రప్రభ

...నారీలోకమున కేకాక, ఆధునిక వాఙ్మయమునకు ఈ గ్రంథము అమూల్యమైన కానుక; పాఠశాలలలో, కళాశాలలలో పాఠ్యగ్రంథముగా నుండదగిన ఉత్తమ గ్రంథము.

—ఆనందవాణి

246 పుటలు (అయిదవ కూర్పు) వెల: రూ. 2-75

శ్రీ వివేకానంద జీవితచరిత్ర

(శ్రీ చిరంతనానందస్వామి ప్రణీతము)

ఇందు శ్రీ స్వాములవారి జీవితమున నింతకుపూర్వము గ్రంథస్థములుగాని ముఖ్య సంఘటన లెన్నియో శ్రీవారి సోదరశిష్యులవలన విని వ్రాయబడినవి. ఇది శ్రీ స్వాములవారి సంపూర్ణ చరిత్ర!

...శ్రీ వివేకానందస్వాములవారి యసమాన వాగ్వైభవమును మంచి నుడికారపు టొడుపుతో శ్రీ చిరంతనానందులు తెలుఁగున ప్రదర్శించిరి. వివేకానందుల వాఙ్మయ మూర్తికి తెలుఁగుసేత యలంకృతి...

—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి

నిర్దుష్టమైన భాష, అందమైన అచ్చు, ఆకర్షకమైన రూపము.

432 పుటలు (పదవ కూర్పు) వెల: రూ. 4-00

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004.

భక్తియోగము

అనువాదకులు:

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవా రిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

(121+4 పుటలు) (ఏడవ కూర్పు) వెల: రూ. 4.00

కర్మయోగము

అనువాదకులు:

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ స్వాములవారు కర్మయోగతత్త్వమును అరటిపండొలిచినట్లు విశదీకరించియున్నారు. కర్మమెటుల మోక్షసాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు.

(146+8) పుటలు (అష్టమ ముద్రణము) వెల: రూ. 4-00

ఫోన్ : 71231 పోస్టు బాక్సు : 635

మా మాసపత్రికలు

వేదాంతకేసరి

తత్త్వశాస్త్ర - మత - సంస్కృతివిషయికంగా 1914-వ సంవత్సరంనుండి నడపబడుతుండే
ఆంగ్ల మాసపత్రిక

	ఇండియాలో	శ్రీ లంకలో	అమెరికాలో	ఇతర విదేశాలలో
సాలు చందా :	8 రూపాయలు	10 రూపాయలు	4 డాలర్లు	1 పౌను
జీవిత చందా :	150 ,,	200 ,,	70 ,,	18 పౌనులు.

శ్రీ రామకృష్ణ విజయం

మత - సాంస్కృతికవిషయికంగా 1921-వ సంవత్సరమునుండి ప్రచురింపబడుతున్న తమిళ మాసపత్రిక

	ఇండియాలో	శ్రీ లంకలో	అమెరికాలో	ఇతరవిదేశాలలో
సాలు చందా :	7 రూపాయలు	9 రూపాయలు	3 డాలర్లు	£ 0-70
జీవిత చందా :	100 ,,	150 ,,	50 ,,	12-పౌనులు.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

1944-వ సంవత్సరంనుండి ప్రచురింపబడుతూ విశ్వోపజీవ్యమైన ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానామృతమును వెదజల్లే
తెలుగు మాసపత్రిక

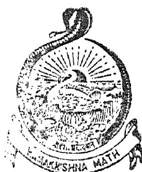
	ఇండియాలో	శ్రీ లంకలో	అమెరికాలో	ఇతరవిదేశాలలో
సాలు చందా :	7 రూపాయలు	9 రూపాయలు	3 డాలర్లు	£ 0-70
జీవిత చందా :	100 ,,	150 ,,	50 ,,	12-పౌనులు.

1. చందాదారులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలలో తమ 'చందాదారు సంఖ్య' నుదాహరిస్తూ విలాసాలను స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
2. పత్రిక అందకపోతే మాసాంతానికి మాకు తెలుపాలి.
3. చందాదారులకు మేము ప్రచురించిన గ్రంథాలను $6\frac{1}{4}$% తగ్గింపు ధరలకు అందజేస్తాం. వివరాలకు క్రింది విలాసానికి వ్రాయండి.
4. ప్రముఖ సంస్కృతి కేంద్రాలలో ప్రచారంలో ఉన్న యీ ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన పత్రికలు అడ్వర్టైజ్మెంట్లకు చక్కని సాధనాలు. రేట్లకు వ్రాయండి.
5. సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేటప్పుడు రెండేసి ప్రతులు పంపవలసినదని గ్రంథకర్తలకు ప్రకాశకులకు మా ప్రార్థన.
6. ప్రజారంజకములైన మత - తత్త్వశాస్త్ర - సంస్కృతివిషయిక స్వతంత్ర వ్యాసాలను రచయితలు అందజేస్తే సంపాదకులు వాటిని కద్దుకొని ప్రచురిస్తారు.
7. పత్రిక స్పెసిమెన్కాపి కోరేవారు 75 పైసల పోస్టేజి పంపాలి.

ఇంకా వివరాలు కావలసినవారు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

అనే విలాసానికి వ్రాయండి.

'అఖిలవిభు శరణొందుమ, యా క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౩౧ } ౧౯౭౫ - ఫిబ్రవరి : : ఆనంద - మాఘము { సంచిక ౮

ఓమ్

త్రిపురసున్దర్యష్టకము

మూలము :
శ్రీశంకరభగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత :
అన్నమాచార్య

పురన్దర పురన్ధ్రికాం, చికురబన్ధసైరన్ధ్రికాం,
పితామహపతివ్రతాం, పటుపటీరచర్చారతామ్,
ముకున్దరమణీం, మణిలసదలఙ్క్రియాకారిణీం,
భజామి, భువనామ్బికాం సురవధూటికాచేటికామ్ ॥

శ్రీ శఙ్కరభగవతః కృతౌ త్రిపురసున్దర్యష్టకమ్ సంపూర్ణమ్.

చికురబన్ధసైరన్ధ్రికాం = కేశపాశము ముడివేయు దాసియైకొలుచు, పురన్దర పురన్ధ్రికాం = దేవేంద్రుని మహిషియగు శచీదేవిని, పటుపటీరచర్చారతామ్ = నేర్పుతో గంధమలదు దాసియైకొలుచు, పితామహపతివ్రతాం = నలువయిల్లాలగు సరస్వతీదేవిని, మణిలసత్ అలఙ్క్రియాకారిణీం = రత్నాలభాసురాలంకారములతో సింగారించు దాసియై కొలుచు, ముకున్దరమణీం = హరిప్రియయగు లక్ష్మీదేవిని, సురవధూటికాచేటికామ్ = పైని పేర్కొన్నరీతిగా దేవకాంతలు పరిచారికలుగాగలదగు, భువనామ్బికాం = జగదంబయగు త్రిపురసుందరీదేవిని, భజామి = ఉపాసింతును.

అన్నమాచార్యాపరనామధేయ భారద్వాజ భక్తవత్సలప్రణీతమగు త్రిపురసుందర్యష్టకవివరణము సంపూర్ణము.

"జగన్మాతయం దొకచుక్క కృష్ణుడుగ నయ్యెను. మఱియొకటి బుద్ధుడై యొప్పెను, వేఱొకటి క్రీస్తుడై భాసించెను. జగన్మాత్రంశమును లోకమున మనతల్లియందు లేశమైనను గని యామెను ఆరాధించుచో, మన కది మహత్త్వమును గలుగ జేయును. భక్తిజ్ఞానములు వలయుచో ఆమెను ఆరాధింపుము."

—శ్రీ వివేకానందస్వామి.

శ్రీ గురుసూక్తిసుధ

ఒక భక్తుని ప్రశ్న: మేము శాస్త్రములను చదువుదుము. మాకవి ఒంటబట్ట వేల?

శ్రీరామకృష్ణులు: వట్టి చదువువలన నేమి సాధింపగలవు? ఆధ్యాత్మికసాధన యవసరము — తపము. దేవుని పిలువుము. "సిద్ధి, సిద్ధి" యని మరలమరల ననుచుండిన నేమి యుపయోగము? దానిని కొంచెము తినవలెను.

ముండ్లచెట్టును తాకినచో చేయి నెత్తురుకారును. అట్టి మొక్కను తెచ్చి దాని సమీపమున కూర్చుండి "అదిగో! మొక్క కాలిపోవుచున్నది" అని పదేపదే యనుచుండ వనుకొందము. అట్లు చేయుట మొక్కను కాల్చునా? ఈ ప్రపంచ మట్టి ముండ్లపొద వంటిది. జ్ఞానమను మంటను రగిల్చి దానితో ముండ్లపొద నంటింపవలెను. అప్పుడే అది తగులబడును.

సాధనావస్థయం దున్నప్పుడు కొంత శ్రమపడవలెను. అప్పుడు మార్గము సుకర మగును. నదివంపుల చుట్టును నావను నడిపింపుము. పిదప దానిని వాలుగాలియందు పోనిమ్ము.

మాయ యను గృహమునందు నీవు జీవించునంత కాలమును, మాయ యనెడు మబ్బు ఉన్నంతవఱకును, జ్ఞాన మనెడు సూర్యుని ప్రభావమును చూడలేవు. మాయ యను గృహము నుండి వెలికి రమ్ము. కామినీకాంచనములను త్యజింపుము. అప్పుడు జ్ఞానమను సూర్యుడు అజ్ఞానమును నిర్మూలించును. ఇంటిలోనుండగా భూతద్దము కాగితమును మండింపలేదు. వెలుపల నిలిచినచో అపుడు సూర్యకిరణములు భూతద్దముపై బడును. కాగితము మండును. అట్లే, మబ్బుగా నున్నచో భూతద్దము కాగితమును కాల్పలేదు. మబ్బు తొలగగానే కాగితము మండును.

[మనస్సునందలి తిమిరము] కామినీ కాంచనములకు కొంత వైదొలగిననే నశించును. అట్లు వైదొలగి కొంచెము తపమును ఆధ్యాత్మిక సాధనను అభ్యసింపుము. అప్పుడు మాత్రమే ఈ అహంకారము అజ్ఞానము అను మబ్బు మాయమగును. అప్పుడు మాత్రమే బ్రహ్మజ్ఞానము లభించును. కామినీకాంచన మను మబ్బు ఒకటియే జ్ఞానసూర్యుని మాటుపరచును.

(మార్వాడీ భక్తునితో) సన్న్యాస నియమములు చాల కఠినమైనవి. కామినీకాంచనములతో నేమాత్రమును సంపర్క ముండుటకు వీలులేదు. తన చేతులతో ధనము గ్రహింపరాదు. దానిని తన సమీపమున నుంచుటకు గూడ ననుమతింపరాదు.

లక్ష్మీనారాయణమార్వారి యను వేదాంతి ఇచ్చటకు చాల తరచుగా వచ్చుచుండెడివాడు. ఒకనాడు నా పడకపై మాసిన దుప్పటిని జూచి "మీ పేర పదివేల రూప్యములను వేసెదను. ఆ వడ్డీ మీ ఖర్చులకు వచ్చును" అనెను. అతడా మాట లనగనే కఱ్ఱదెబ్బ తినినట్లు స్మృతి తప్పి పడిపోతిని. స్పృహవచ్చిన పిదప అతనితో నిట్లంటిని— "మరల నీ విట్టి మాట లనినచో నీ విచ్చటికి రాకుండుట మేలు. ధనమును స్పృశించుట నా కసాధ్యము. దానిని నా సమీపమున నుంచుకొనుటగూడ నసాధ్యమే". అతడు చాల తెలివైనవాడు. "అయిన మీకుగూడ అంగీకారము తిరస్కారము అను భావన యున్నది. అట్లైనచో మీరు పరిపూర్ణజ్ఞానమునంద లేదు." "మహాశయా, నే నింకను అంతదూరము పోలేదు" అని నేనంటిని (అందఱు నవ్వుదురు). అపుడు లక్ష్మీనారాయణ 'ఆ ధనమును హృదయునియొద్ద నుంపగోరెను.' నే నంటిని. "అది పనికిరాదు. నీవు దానిని హృదయునివద్ద నుంచినచో నా యిష్టప్రకారము దానిని ఖర్చుచేయు

మని హృదయము నాదేశింతును. అతడు నా మాట పాటింపనిచో నాకు కోపము వచ్చును. ధనసంపర్కమే చెడుగు. వలదు. నీవు దానిని హృదయమువద్ద నుంచుటకు వీలులేదు.'' అద్దము నొద్ద నుంచిన వస్తువు అందు ప్రతిఫలింపదా?

ఒక యువకుని ప్రశ్న : అయ్యా, జ్ఞాన మన నేమి?

శ్రీరామకృష్ణులు : అది భగవంతుడొకడే సత్యమనియు తక్కిన దెల్ల మిథ్య యనియు తెలిసి కొనుటయే. సత్య మగుదానిని బ్రహ్మ మనియు నందురు. దాని కింకొక పేరు గలదు. 'కాలము' ఒక నానుడి గలదు. ''అన్నా, కాలమునం దెన్ని పుట్టుచు, గిట్టుచు ఉండును!''

కాలముతో క్రీడించునదే కాళి. ఆమె ఆద్య శక్తి. కాలము కాళి బ్రహ్మము శక్తి యను నవి అవిభాజ్యములు.

సత్యస్వరూపమగు బ్రహ్మము శాశ్వతము. అది గతమునందును వర్తమానమునందును భవిష్యత్తునందును ఉండును. దానికి ఆద్యంతములు లేవు. దానిని మాటలలో వర్ణింప వీలు కాదు. బ్రహ్మమును గూర్చి చెప్పగలిగిన దంతయు నేమనగా అది చిత్స్వరూపము ఆనందస్వరూపము అని మాత్రమే.

ప్రపంచము మిథ్య - బ్రహ్మముమాత్రమే సత్యము. ప్రపంచ మింద్రజాలము వంటిది. ఐంద్రజాలికుడు సత్యము. కాని యతని ఇంద్రజాలము మిథ్య.

ఒక భక్తుని ప్రశ్న : స్వామీ, మానవుడు ముక్తుడగుటకు గంగాతీరముననే మరణింపవలెనా?

శ్రీరామకృష్ణులు : అతడు మారికేగుంట యందు గాని గంగాతీరమున గాని ఎచ్చట మరణించినను అధ్యాత్మజ్ఞానము మాత్రమే మోక్షము నిచ్చును. కాని బద్ధజీవికి గంగా తీరము విధింపబడినది.

భారత నవనిర్మాత వివేకానందస్వామి

బి. యస్. ఆర్. ఆంజనేయులు

'శ్రీ వివేకానందస్వామి రూపుదాల్చిన తేజము. కార్యాచరణ మానవులకు ఆయన ప్రసాదించిన సందేశము' అని రోమాంరోలా వివేకానందుని గూర్చి వ్రాసియున్నారు: ఈ మహనీయమూర్తి తన మాతృదేశమైన భారత దేశమునకు, యావత్ప్రపంచమునకు పునరుజ్జీవనమును ఎట్లు కల్గించెనో చూతము.

స్వామి సంస్కృతము నందును, ఆంగ్లము నందును నిష్ణాతుడు. తీక్ష్ణ మేధా సంపత్తిచే సనాతనమైన భారతీయ సంస్కృతి నంతయు సంస్కృతము నందును, పాశ్చాత్య సంస్కృతిని ఆంగ్లమునందును కూలంకషముగ గ్రహించెను. అన్ని మతములును, మత శాఖలును ఒకే సత్యమును తెలుపుచున్నవని ఆచరణలో కనుగొనిన శ్రీ రామకృష్ణదేవుడు తన ఆధ్యాత్మిక శక్తి నంతయు వివేకానందునకిచ్చి 'ఫకీరు' అయ్యెను. ఆ శక్తితో స్వామి భారత దేశము నలుమూలలను కాలినడకచే తిరిగి ధనికుల, పేదల, రాజాస్థానములందలి రాజుల స్థితిగతులను ప్రత్యక్షముగా తెలిసికొనెను. ''ప్రాగ్దేశముల కిచ్చుటకు

బుద్ధునకు సందేశమున్నట్లు, తనకు ప్రాశ్చాత్య దేశముల కిచ్చుటకు సందేశము కలదని' గ్రహించెను. భారత జన సామాన్యము తను వ్యక్తిత్వమునే మరచిపోయి, కూడు గుడ్డకే అలమటించుటను, స్త్రీలు విద్యాగంధమే లేక బానిసలుగా చూడబడుటను మతము అంటరానివారిని సృష్టించుటలోను, వంటకుండలోనికి ప్రవేశించుటను, ఎక్కడ చూచినను బానిసల లక్షణమగు 'అసూయ', 'అనైక్యత' ప్రబలుటను దర్శించెను. దీనిని రూపుమాపి భారత మాతను నిద్రలేపి ఆమెను ఇంతకుముందుకన్న ఉన్నత సింహాసనముపై శోభాయమానముగా ప్రతిష్ఠించుటయే తన లక్ష్యమని ఆయన తెలిసికొనెను. ఆ కార్యసాధనకు అసూయాపూరితమగు మాతృభూమి కేంద్రముగాదనియు విదేశములకేగి ఆర్థిక సాయము బడయుట అవసరమనియు ఆయనకు గోచరించెను. ఈ విషయమునే ఒక రాజ సంస్థాన మందలి ఉన్నతాధికారి స్వామి!ట్లు చెప్పెను. "స్వామిజీ ఈ దేశములో మీరు సాధింపగలది చాలాతక్కువ. ఇక్కడ మిమ్ము అభినందించువారు దాదాపు శూన్యము. మీరు పాశ్చాత్య దేశముల కేగినచో అచ్చటివారు మిమ్ము, మీ ప్రతిభను చక్కగా అర్థము చేసికొనగలరు. అంతేగాక మన సనాతన ధర్మమును వారికి బోధించినచో పాశ్చాత్య సంస్కృతికి క్రొత్త వెలుగు కొనిరాగలరు." ఇది స్వానుభవమున స్వామి కనుగొనిన సత్యమే.

తాను బ్రహ్మవేత్త, దైవ ప్రేరిత విశ్వప్రవక్త. బుద్ధుడు అద్వైతమును నైతికముగాను, శంకరులు ధీయుతముగాను ప్రపంచమునకు నొక్కి చెప్పియుండ తాను అద్వైతము యొక్క ఆచరణ రూపమును ప్రబోధించెను.

తాను చేసిన ఉపన్యాసముల ప్రభావమును వర్ణించుచు స్వామి యిట్లు చెప్పెను. "నేను సభావేదికపై నిలిచినప్పుడు ఒక మహత్తర శక్తి నన్నావహించును. ఒక్కమాట చేతనే వేలాది ప్రేక్షకుల యందలి 'నేను, నాది' అను అడ్డంకులను బ్రద్దలుచేసి మాయనుండి దాటించగలనను భావము కల్గును."[1] స్వామి నోటినుండి వెలువడునది ఉపన్యాసముగాదు. అది అనుభూతి. దాని ప్రభావమును రామతీర్థస్వామి యిట్లు వర్ణించెను. "సభికులు నిశ్చేష్టులయ్యెడివారు. తామెక్కడ నున్నారో, కాలమెట్లు గడచెనో యను స్పృహయే వారికుండదు. ప్రగాఢమైన వాతావరణము అలముకొనెడిది. అప్పుడప్పుడు జీవాత్మ పరమాత్మల పరిపూర్ణైక్యానుభూతి కొందరికి కల్గుచుండెడిది."[2] ఎచ్చట ఉపన్యసించినను ఉపన్యాసానంతరము సభికులు నూతన తేజముతో, నూతనానుభూతితో, నూతన విశ్వాసముతో వెడలిపోయెడివారు.

చికాగో విశ్వమత మహాసభలో దిగ్విజయముపొందిన తర్వాత స్వామి అమెరికాముఖ్య నగరములన్నింటిలో ఉపన్యసించెను. ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ మొదలగు అనేక దేశములకు ఆహ్వానింపబడెను. అనేకులగు ప్రముఖ వ్యక్తులతోను, సామాన్యులతోను ప్రసంగించెను. వివిధ తరగతుల వారి మనోగతులను అవగాహన చేసికొనెను.

బ్రహ్మానుభూతిని పొందిన మహాయోగి గాన తాను ఎక్కడికి వెళ్ళినను అక్కడివారిలో

1. Life of Swami Vivekananda vol. IV. P. 150.
2. ప్రబుద్ధ భారత. మే 1963. పుట 285.

ఒకడు కాగలిగెను. ఆయన ప్రేమను, ఆత్మీయతను పొందినది ఒక్క అమెరికా, ఇంగ్లండు వాస్తవ్యులే గాదు. ఆయన సగర్వముగా ఇట్లు చెప్పెను. "నేను నా పూర్వీకుడైన శ్వేత వర్ణపు ఆర్యునకు కృతజ్ఞుడనుగా నున్నచో, గౌర వర్ణముగల మంగోలియను పూర్వీకునకు, మరింత కృతజ్ఞుడనుగా ఉన్నాను. అందరికంటె ఎక్కువ నల్లని మేనిచాయగల నా నీగ్రో పూర్వీకునకు, అత్యంత కృతజ్ఞుడనై యున్నాను." స్వామికి వివిధ జాతులవారు అభిన్నులైనట్లే విభిన్న మతములు సమానమే. "హిందువులతో చేరి దేవాలయములో ప్రార్థింతును. నా క్రైస్తవ సోదరునితో శిలువ ముందు మోకరిల్లుదును. నా ముస్లిం భాయిలతో చేరి మసీదులో నమాజు చేయగలను" అని స్వామి ఒకసారి తన మతసామరస్యమును అభివ్యక్త మొనర్చెను.

పాశ్చాత్యులకు గల ఆత్మవిశ్వాసము, కార్య దక్షత, సంఘీభావము ఆయన తెలిసికొనెను. పాశ్చాత్యులు నిర్మించిన అత్యద్భుత జాతీయ జీవన సౌధములు వారి సౌశీల్యమను బలిష్ఠ స్తంభములపై కట్టబడుటను స్వామి గ్రహించెను. భౌతిక సంపదలతో తులతూగుచున్నను, ప్రకృతి యివ్వగల భోగములన్నియు వారికి అత్యంతము చేరువగా నున్నను "పాశ్చాత్య దేశములలోని జీవనము పైకి నవ్వుల రవళి వలె నుండును. కాని అడుగున నున్నది విషాదము. అది ఏడ్పులతో ముగియును"[3] అని ప్రత్యక్షముగా తెలిసికొనెను. ఇట్టి వారికి ఆధ్యాత్మిక బోధ భారత దేశము నుండియే రావలయునని స్వామి గ్రహించెను.

భారతదేశము ప్రపంచమునకు ఆధ్యాత్మిక గురువు. కాని అట్టి భారత జాతి నిర్మాణము కావలసియున్నది. ఆ పునరుజ్జీవనమునే స్వామి మొదట చేపట్టెను. 'ఏబది సంవత్సరముల వరకు మీ దైవము భారతదేశము' అని, దాని దాస్యవిముక్తికై పాటుపడుట ఆవశ్యకమని దేశీయులకు గుర్తుచేసెను. "అన్నమో రామచంద్రా యని విలపించు ఆర్తులకు మత బోధ లెందులకు!" అని శ్రీరామకృష్ణుడు వచించి యుండుటచే "భారత జన సామాన్యము కేవలము పశుప్రాయమై జీవించుటకు కారణము అజ్ఞానము, అక్షరజ్ఞాన శూన్యత" అని తెలియజెప్పుచు దేశము ఆర్థికాభివృద్ధి చెందవలయుననియు జన సామాన్యమునకు విద్యగరపుచో వారి సమస్యలను వారే నిర్ణయించు కొందురని విశదపరచెను. భారతీయ మహిళలు అణచివేయబడిన యంత్రములుగా నున్నారని, వారికి విద్యగరపి స్వాతంత్ర్యము నిచ్చినచో వారి విషయములను వారు చక్కపరచు కొందురని, తెలియజెప్పెను. విద్య యనగా విషయ సంగ్రహణము గాదనియు, మానసికశక్తులను కేంద్రీకృతము చేసి ఎవరి కాళ్లపై వారు నిలుచునట్లు చేయునట్టిదనియు, అట్టి విద్యయే ఆవశ్యకమనియు వక్కాణించెను. ఇతర దేశముల నుండి సాంకేతిక విజ్ఞానము మనము నేర్వవలయుననియు, దానికి మారుగ మన ఆధ్యాత్మిక సంపద వారికి పంచిపెట్టవలయుననియు స్వామి ఆశించెను.

మతవిషయములో పూర్వకాలమునుండియు 'బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్య' అను శ్లోక పాదమునకు ప్రాధాన్యత యివ్వబడినదనియు ఇక నుండి రెండవ పాదమైన 'జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః'

3. The master as I raw him పుట 114.

అనునది మూలమంత్రము కావలయుననియు సూచించెను. దీనిని అమలులో పెట్టుటకు నూతన సన్న్యాస సంప్రదాయమును కల్పించి వారు ఆత్మమోక్షముతో పాటు జగద్ధితము కూడ చేయవలయుననియు జీవము గల మానవరూపమైన దైవము (అనాథలు) ఎదుట ప్రత్యక్షమైయుండ వారికి సేవ చేయుట మాని అచలమైన దేవతల నారాధించుట, నీటికై గంగా తీరమున బావి త్రవ్వుట వంటిదని చెప్పెను. సోదర శిష్యుడైన అఖండానందస్వామికి వ్రాయుచు 'నీవు 'మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ' అని తెలిసికొని యున్నావు. ఇకనుండి 'మూర్ఖదేవోభవ, దరిద్రదేవోభవ' అని చెప్పు చున్నాను. వారి నర్చించుము'' అనెను. ''మ్లేచ్ఛులను పదము ఏనాడు సృష్టింపబడినదో ఆనాటి నుండియే భారతజాతి శ్రేయము కుంటుపడిన దనియు'' అందుచే ''చెప్పులు కుట్టువారు, పాకీ వారు ... నా రక్తబంధువులని ప్రకటించు'' మనియు స్వామి దేశీయులకు ప్రబోధించెను.

తన జీవిత కాలములోనే తన ఆదర్శములను ఆచరణలోనికి తెచ్చుటకు 'రామకృష్ణమిషన్' అను సర్వసంగ పరిత్యాగులగు సన్న్యాసుల సంఘను ఏర్పరచి బేలూరు మఠమును దానికి కేంద్రస్థానముగా నొనర్చెను. ''ఈ బేలూరు మఠమునకు సంక్రమించిన ఆధ్యాత్మిక శక్తి పదునైదు వందల సంవత్సరములవరకు నుండును... నేనిది ఊహించుచున్నానని తలంప వద్దు, నేను దానిని స్వయముగా చూచు చున్నాను.''[4]

భారతమాత తన నిద్రనుండి మేల్కొను చున్నట్లు, ఇక ఆమె ఎన్నడూ నిద్రింపనట్లు, ఆమె భవిష్యత్తు అత్యంతము ఉజ్జ్వలముగా నున్నట్లు ఈ ప్రవక్త చూచియుండుట చేతనే ''నవీన భారత దేశము ఉద్భవింపనిమ్ము. నాగలి పూనిన రైతు కటీరముల నుండి, బెస్తవారల గుడిసెలనుండి, చెప్పులు కుట్టువారి, వీధులు ఊడ్చువారి పూరిపాకల నుండి పైకి లేవనిమ్ము. చిల్లర వస్తువులు అమ్మువారి దుకాణముల నుండి, కమ్మరివారి కొలిమినుండి ఆమెను పైకి ఉబుకనిమ్ము. కర్మాగారముల నుండి, సంతల నుండి బజార్లనుండి ఆమెను ముందుకు త్రోసుకొని రానిమ్ము. తోటల నుండి, అడవులనుండి, గుట్టలనుండి, పర్వతములనుండి ఆమెను బయటకు రానిమ్ము'' అని ఎలుగెత్తి చాటెను.

భారతీయులకు మతము జీవనాడి. అది విడనాడినచో జాతి నశించును. అందుకై వేదాంత భావములను అందరికి అందుబాటులోనికి గొని వచ్చి వానిని అన్ని రంగములలోని వారిచే ఆచరింపచేసి వ్యక్తులు నిజమైన శీలసంపదగలవారైన నాడు ఫ్యాక్టరీలోని పనిగాని, దేవాలయములోని అర్చనగాని, ఆఫీసులోని పనిగాని, వ్యవసాయరంగములోని కృషిగాని, వీధులూడ్చుటగాని, ధ్యానమొనర్చుటగాని— సమస్తము దైవారాధనగా మారిపోవునని స్వామి అభిప్రాయము. అప్పుడే భారతీయులు తమ ప్రాచీన మత రహస్యములను అవగాహన చేసికొని పాశ్చాత్య దేశములను ఆధ్యాత్మిక భావములతో ముంచివేయగలరు.

ఈ స్థితికై స్వామి అహర్నిశము పనిచేసెను. ''నేను రూపములేని ధ్వనిని.'' ''ఈ దేశములో ఒక కుక్కయైనను అన్నము లేక అలమటించినచో ఎన్ని వేల జన్మల నెత్తుటకైనను సంసిద్ధముగా నున్నాను.'' ''నే నీ శరీరమును ఒక చొక్కావలె తీసిపారవేసినను నా పని నుండి

4. Reminiscences of Swami Vivekananda పుట 251.

నేను విరమింపను. సర్వప్రపంచము భగవంతున కన్న భిన్నము కాదని తెలియువరకు నేను అన్నిచోట్లలోను మానవులను ఉత్తేజపరతును'' అని స్వామి చెప్పియుండెను.

తా నీ శరీరమును చాలించిన తర్వాత భారతదేశములో అనేక రంగములలో వ్యక్తులను అనేకరీతుల ప్రబోధించి తన కార్యమును నెరవేర్చుకొనెను.

గాంధీమహాత్ముడు భారతజాతిపిత. ఆయన వివేకానందుని దర్శించుటకు యత్నించెను. కాని కలువలేకపోయెను. ఒకసారి వివేకానంద జయంతికి బేలూరు మఠమునకు వెళ్లి స్వామి స్మారక చిహ్నముల నన్నింటిని చూచెను. ఆనాడు ఆయన యిట్లు చెప్పెను. ''వివేకానంద రచనలను క్షుణ్ణముగా పఠించి యున్నాను. వానిని చదివిన తర్వాత నా దేశభక్తి వెయ్యిరెట్లు ఎక్కువైనది.'' అస్పృశ్యతా నివారణ, దరిద్రనారాయణ సేవ స్వామీజీ సంకల్పించినవే. వానిని ఆయన మహాత్మునిచే చేపట్టించి ఆచరణలోనికి గొనివచ్చునట్లు చేసెను.

దేశమునకు శౌర్యమును నూరిపోసిన సుభాష్ చంద్రబోస్‌ను ''ఉక్కునరములు, ఇనుప కండరములు గలవారు, దేశమునకు కావలసి యున్నారు'' అను స్వామీజీ సందేశము ఉత్తేజపరచినది. ఆయనను ఆరాధించునట్లు చేసినది. ''ఆధునిక భారత దేశము వివేకానందుని సృష్టియే'' యని సుభాష్ చెప్పెను.

దివ్యశక్తి భూమికి దిగివచ్చి భూతలము స్వర్గము చేయవలయునని ఆశించిన అరవింద యోగికి స్వామి యెట్లు తోడ్పడెనో అరవిందుని మాటలలో చూతము. ''విజ్ఞాన మనస్సు (Super mind) యొక్క సత్వము నాలో చొప్పించినది వివేకానందుని శక్తియే. విజ్ఞాన మనస్సు వైపునకు మళ్లించు కీలకము ఆయనయే చూపెను. 'విజ్ఞాన మనస్సు' అని ఆయన చెప్పలేదు. 'అది, అది' అని మాత్రమే ఆయన చూపును. సూచించుచు ఉదాహరించును. ఆలిపూరు జైలునందుండగా 15 రోజులు విడువకుండ నాకు దర్శనమిచ్చి......విజ్ఞాన మనస్సు చేరువరకు బోధించెను. నాలోనికి ఆ భావము చొప్పించువరకు నన్ను ఆయన వదలలేదు. నేను ఆయనను కోరలేదు. అయినను ఆయన వచ్చి నాకు బోధించెను. అత్యంత సూక్ష్మ విషయములలో కూడ ఆయన నిశ్చితముగా తు,చ, తప్పకుండెను.''

'కర్మయోగి' (12 ఆషాఢ 1316) పత్రికలో వ్రాయుచు అరవిందయోగి ''వివేకానందుడను ధీరాత్మ అవతరించి ఈ ప్రపంచమును తన రెండు చేతులతో మార్పుచెందించునని గురుదేవుడు (రామకృష్ణుడు) గ్రహించెను. ఈ గ్రహింపు భారత దేశము మరల జాగృతమై జీవించుటయే గాక జయశీలి అగునని ప్రపంచమునకు తెలుపు అభివ్యక్తమైన మొదటి సూచన.''

వేకానందుడు ద్రష్ట. ఆయన వచనములన్నియు సత్యమునకభిన్నములు. ప్రస్తుతకాలమున అవినీతి, అరాచకము మొదలగునవెన్నో గోచరించి నిరాశాజనకముగా నున్నను, సముద్ర మథనమున హాలాహలము వచ్చిన తర్వాత అమృతము లభ్యమైనట్లు ఈ గాలి దుమారము కొట్టుకొనిపోయి ఋషివాక్కులు యథార్థమగు దినము, సంప్రాప్తమగు దినము వచ్చునని ఆయన ఈ 113 వ జన్మదినమున ఆశింతము.

శ్రీ వివేకానంద దివ్యకార్యము

కేశవ బ్రహ్మచారి

శ్రీవివేకానందస్వాములగూర్చి వ్రాయుటకు మఱియొక వివేకానందస్వామియే కావలెను. ఏలన, "ఈ వివేకానందు డేమి యొనర్చెనో, మఱియొక వివేకానందు డుండిన గ్రహించి యుండెడి వా"డని మహాసమాధి నొందుటకు ముందు స్వామియే తనలో తా ననుకొనుచుండ శ్రీ ప్రేమానందస్వామి వినియుండెను. తన సందేశమునుగూర్చి స్వామి ఈ రీతినే మఱియొకప్పుడు, "ఈ శరీర మేమైన నేమి? ప్రజలకు పదునైదువందల సంవత్సరములపర్యంత మాచరించుటకు వలయు సందేశము నొసగి యున్నాను" అని వచించెను.

భారతదేశ భక్తులలో వివేకానందస్వామిని గూర్చి ఎఱుగనివా రుండరు. "నా యార్త నారాయణుని - నా దీన నారాయణుని, సమస్త దేశీయులకెల్ల బీద యగు నా భారతనారాయణుని - నా ఇష్టదేవత నర్చించుటకై యెన్ని జన్మలనైన నెత్తెదను గాక! ఎన్ని బాధలనైన ననుభవింతును గాక!" యని ప్రకటించి అన్నదాన, విద్యాదాన, జ్ఞానదానములచే నేడు అఖండదేశ సేవనే గాక ప్రపంచసేవను సల్పుచున్న శ్రీరామకృష్ణమఠ, సేవాసంఘములను స్థాపించిన దేశభక్తాగ్రగణ్యుడు, విశ్వమానవ ప్రేమపూరితుడు శ్రీ వివేకానందస్వామి. స్వామి సంపూర్ణ సమన్వయ స్వరూపుడు. ప్రాచ్య పాశ్చాత్య విజ్ఞాన వాహినులకు సముద్రుడు. విశ్వమత మహాసభ వేదికపై సనాతన ధర్మ విజయధ్వజస్థాపన మొనర్చి, పశ్చిమఖండమున తన మహోపన్యాస విజయయాత్రను నిరాఘాటముగా సాగించిన సార్వభౌముడు స్వామి వ్యక్తిత్వము అతిమానుషము గదా!

ఇట్టి అఖండమగు పేరుప్రతిష్ఠల గాంచిన స్వామి జీవితమునందలి ప్రథమఘట్టమును పరిశీలించినపుడు వారి జీవితాశయములు, అభిరుచులు వేఱువిధముగా నుండినట్లు కనపడును. స్వామి తన గురువరేణ్యులగు శ్రీరామకృష్ణుల దరిజేరి తన ఆధ్యాత్మికతృష్ణను తీర్చుకొనెను. భగవద్దర్శనమునకై ఆయన ఉత్కంఠ శ్రీరామకృష్ణుల కమితానందము గొలిపెను. అత్యున్నతులగు యోగు లనుభవించు నిర్వికల్ప సమాధియందలి ఆనందపారవశ్యమును చవిచూచిన స్వామి సర్వదా నిర్వికల్ప సమాధియందే ఆనందభరితుడై యుండ నాశించెను.

కాని, స్వామి జననకారణమును గుఱించియు స్వామి నెరవేర్చవలసిన భగవత్కార్యము గురించియు గురుదేవు డెఱుగును. ప్రథమ సమాగమముననే స్వామి దివ్యత్వమును గుర్తించిన శ్రీరామకృష్ణులు, ఆనందపారవశ్యమున కన్నీరు కార్చుచు, "ఎంత కాలమునకు వచ్చితివోయి తండ్రీ! ఇంతనఱకెట్లు నిర్దాక్షిణ్యము వహించితివోయి!" యనుచు కౌగలించుకొని, "ప్రభూ! నీవు నరుడను సనాతన ఋషివని— మానవకోటి నుద్ధరించుటకై యవతరించిన నారాయణుడవని — నే నెఱుగుదును" అని వచించిరి. నరేంద్రుడు తమ్ము దర్శించుటకు పూర్వమే శ్రీరామకృష్ణులు తమ దివ్యదృష్టిచే నాతని గూర్చిన సమస్త విషయముల నెఱిగి యుండిరి. ఒకప్పుడు సమాధిస్థితియందు వారి మనస్సు సప్తఋషి మండలమునందు చరించుచుండ అచట సమాధి నిష్ఠయందుండు నొక ఋషి, వారి ప్రేరణవలన, భూమండలమున జనించుటకు తన అంగీకారమును తెలిపెను. ఆ మహర్షియే నరేంద్రుడని శ్రీరామకృష్ణుడు

గుర్తించెను. మఱియొకసారి తన భక్తులతో, "చూడుడు. ఈ బాలు డెంత వినమ్రుడో! ఎంత శాంతమూర్తియో!! ఈతడు నిత్య సిద్ధుడు. ఆ జన్మబ్రహ్మజ్ఞాని. ఇట్టివారు ఈశ్వర కోటి లోనివారు. వీరు జగద్గురుత్వము వహించుటకై జన్మించుచుందురు" అని వచించెను.

అందువలననే శ్రీరామకృష్ణుడు నరేంద్రునితో, "వెఱ్ఱివాడా! అంతకంటె ఉత్తమమైన స్థితి గలదని ఎఱుగుము" అనుచు ఆయన నిర్వికల్ప సమాధ్యనుభవమునుగూర్చి, "అమ్మ నీకిప్పుడు సర్వము చూపినది గదా! ధనము పెట్టెలో పెట్టి తాళము వేయునట్లు నీ యీ దివ్యానుభవము తాళము వేయబడును. నీవు చేయవలయు మహాకార్యము కలదు. ఆ కార్యము నెఱవేర్చిన పిదప నీ ధనపేటిక తెఱువబడును" అని పలికెను. మఱియు శ్రీరామకృష్ణుడు తన నిర్యాణసమయమున నరేంద్రుని పిలిచి "నరేంద్రుడు ఇతరులకు బోధించును" అని యొక కాగితముపై వ్రాసి యిచ్చెను. నరేంద్రుడు "నే నట్లు చేయ" నన్నప్పుడు "నీవు చేసి తీరుదు వని" మారు పల్కెను.

స్వామి నిర్వికల్పసమాధియందే ఆనందభరితుడై యుండవలయు నను కోరిక విపరీతమైనది కానేరదు. సచ్చిదానందసాగరమగ్నులై యుండుటనే గదా సాధకు లాశింతురు. ముముక్షువుల కంతకంటె మహోన్నతాశయము లేదు. సమాధిస్థితి నందుటయే పారమార్థిక సాధన లన్నిటికి పరమావధి. కాని స్వామి ఇంతకంటె నుత్తమమగు పురుషార్థమును సాధించుటకై జన్మించెను. కేవలము నిర్గుణావస్థయందు మాత్రమే కాక, అఖిల జగద్రూపమగు సగుణావస్థయందును ఆయన బ్రహ్మసాక్షాత్కారమును బడయవలయును. అందువలననే శ్రీరామకృష్ణుడు స్వామి ఆధ్యాత్మిక ధీశక్తుల మార్గము మార్పించెను. స్వామికి తన భావి జీవిత కార్యక్రమముల చూపించెను. పారమార్థిక సంపద నన్వేషించు వేలకొలది జిజ్ఞాసువులకు, వారి కట్టి సంపద నిచ్చు జగద్గురువుగా నుండ స్వామిని నియమించెను. అంతర్ముఖుడై, సమాధిస్థితియందు, ఆనందానుభవమున నోలలాడు యోగీంద్రుడుగా నుండవలసిన స్వామి, మానవక్లేశముల జూచి జాలిపడు దేశభక్తాగ్రగణ్యుడుగా, తన మానసికాధ్యాత్మిక శక్తులచే లోకము నుఱ్ఱూతలూగించు నీశ్వరప్రేరిత వక్తగా మారినది అప్పుడే.

మన దేశము క్లిష్టపరిస్థితులందుండు తరుణమున స్వామి అవతరించెను. స్వామి కాలమున మన దేశమందలి యుగయుగములుగా వచ్చుచున్న ఆత్మవికాసక మగు మన నాగరికత నిర్మూలిత మగునేమో యన్నట్లుండెను. పాశ్చాత్య నాగరికతా వ్యామోహము భారతీయులం దెల్లెడల పెచ్చుపెరిగెను. సనాతన భారత జాతీయ జీవనము పాశ్చాత్య నాగరికతా ప్రణాళిక ననుసరించి క్రొత్తమార్గము నవలంబింపవలయు నను భావము దేశమందంతటను వ్యాపించెను. భారత జాతీయతయే యంతరించుచున్నట్లు తోచెను. ఇట్టి సమయమున స్వామి సనాతనధర్మమును సంస్థాపింప, మన దేశ పునరుద్ధారణమునకు వలయు సందేశముతో, అవసరమగు ఆధ్యాత్మికానుభవములతో, భగత్ప్రేరిత వక్తగా, తా నితరులకు బోధించు నధికారము పొంది, నిలిచెను. విశ్వమత మహాసభ వేదికపై, తానొక్కడే, పాశ్చాత్యులు నిందించిన మన మతమును, పాశ్చాత్యుల ఎదుటనే సుస్థిర స్థాపన మొనరించెను. హిందూమతోత్కృష్టతను వారి ముందు చాటెను. ఇచ్చట సోదరి నివేదిత వ్రాసిన

వాక్యములు గమనార్హములు. "......యుగయుగముల నుండియు ఆత్మవికాసకమై ప్రశాంతి నిలయమగు భారతీయ విజ్ఞాన సాగరము వివేకానంద స్వామి సందేశమున పొంగిపొరలినది. యుగయుగములనుండియు ననేక మత సంప్రదాయ ప్రపూర్ణమైన పారమార్థిక ప్రపంచము, మహర్షుల పాదధూళిచే పవిత్రమైన పుణ్యభూమి యగు భారత దేశము, స్వామి సందేశమున ప్రకటితములైనవి."[1] న్యూయార్క్ హెరాల్డ్ అను ప్రఖ్యాత పత్రిక ఇట్లు పేర్కొన్నది. "విశ్వమత మహాసభలో వివేకానందు డగ్రగణ్యు డనుట నిస్సంశయము. అతని ప్రవచనముల వినిన వెనుక అట్టి విద్వజ్జన నిలయమగు భారతదేశమునకు మన క్రైస్తవబోధకుల పంపుట ఎంతటి అవివేకమో గ్రహించితిమి."[2]

ఇట్లు పాశ్చాత్యుల వలన ఏకగ్రీవముగా మహావక్త యని అంగీకరింపబడిన స్వామి, మన దేశీయుల దుర్బలత్వమే దేశసమస్య లన్నిటికి కారణమని గ్రహించిన స్వామి, తా నొసగిన ఉపన్యాసము లన్నిటియందును బలసంపన్నులు కావలయుననియే భారత సోదర సమూహము నుద్బోధించెను. బలమే జీవనము, బలహీనతయే మరణము—కాబట్టి బల సంపన్నులు కండనియే స్వామి బోధ. మనయందు లోపించిన ఆత్మవిశ్వాసమును మేల్కొల్పుడనియేస్వామి ఘోషించెను. దీనినే స్వామి యొక శిష్యునితో, "ప్రకృతిదాస్యమే నేటి మన దుఃస్థితికి కారణము. ప్రకృతి నెదిర్చి నిలుచుటయే మన ధర్మము......నాకు అఖండమైన ఆత్మ విశ్వాసము గలదు. అందువలననే భారతీయులు బలహీనులని నిరసించు పాశ్చాత్యులు నన్ను తమ గురువుగా స్వీకరించుచున్నారు. నీవును అఖండ శక్తి జ్ఞాన సంపన్నుడవని విశ్వసించి వర్తించినచో నద్భుత కార్యము లొనర్పగలవు. 'లెమ్ము! మేల్కొనుము!! ఈస్వప్నస్థితి చాలింపుము!!! నీలో నున్న దివ్యశక్తిని ప్రకటింపుము!!!!' అని ప్రతి భారతీయునకు తెలుపుము"[3] అని ఘోషించెను. 'మన సాంఘిక పురోభివృద్ధికి మత మొక ఆటంకము, మనము బలసంపన్నులము కావలె నన్న పాశ్చాత్యుల ననుకరింపవలయు" ననుభారతీయులను—పాశ్చాత్యుల నాగరికతా వ్యామోహమున పడిన భారతీయులను స్వామి హెచ్చరించెను. ఆ హెచ్చరికయే వేదాంత కేసరి యగు స్వామి నుండి సింహగర్జనగా వెలువడెను. భారత దేశము తన ప్రియము అమూల్యము నగు పారమార్థిక శీలమును త్యజించు నేని ఆమె నశించును. ఇంతకాలము ఈ పారమార్థిక శీలమే మన దేశమును నిర్మూలము కాకుండ కాపాడినది. మన దేశము తరతరములుగా వచ్చు తన సనాతనాదర్శమును విడిచి, వేఱు ఆదర్శమును గ్రహించెనేని, మూడేమూడు తరములలో నాగరికతయే లేని దగునని హెచ్చరించెను.[4]

స్వామి అభిప్రాయము పాశ్చాత్యుల నాగరికతను సర్వవిధముల తిరస్కరింపవలె ననుట కాదు. భారతీయులు పాశ్చాత్య విజ్ఞానమును గ్రహింపవలయుననియే స్వామి పేర్కొనెను. కాని అట్లు గ్రహించుటకు వలయు శక్తి మన సనాతన నాగరికతను మనము శక్తివంత మొనరించుటపైననే ఆధారపడియున్నది. ప్రియమగు మన నాగరికతను శక్తివంతము చేయ

1. శ్రీ వివేకానంద జీవితచరిత్ర పుట-193. 2. పుట-196. 3. పుట-262.

4. Eternal values for a changing society. P. 316.

నిదే, పాశ్చాత్యుల ననుకరించినచో అందు పెక్కు అపాయములు వాటిల్లునని స్వామి గ్రహించెను. అందుకే స్వామి మన సనాతన మగు నాగరికతను క్రొత్తగా రూపొందించి, శక్తివంత మొనర్చి, ఆధునిక ప్రపంచమునకు మార్గదర్శకముగా నిలుపవలయు నని యుగ్గడించెను. స్వామి దివ్యదృష్టికి గోచరించిన నూతన భారతదేశమునందు పాశ్చాత్యుల సునిశితములైన భౌతిక శక్తుల వినియోగముచే మిరుమిట్లు గొలుపు నవీన విజ్ఞానముతో మన సనాతన భారతదేశమునందు యుగయుగములుగా ఏకైకాదర్శమగు, సమానము, అఖండాధ్యాత్మిక శీలమును ప్రకటించు దివ్యసంప్రదాయములు పూవున తావివలె సమ్మేళన మొందుచుండెను. మన దేశము యౌవనోజ్జీవనముతో ముందంజవేయు దేశముగా నుండవలయునని ఆశించెను. మన దేశమున జరుపబడు సంఘసంస్కరణములు, వేయేల మన పురోభివృద్ధికై యొనర్చు ప్రతి కార్యము మన దేశమునకు జీవనాడి యగు పారమార్థికత కనుగుణముగనే జరుగవలయును. ఇట్టి సంస్కరణ విధానమునే నేటి ప్రజానాయకులు పాటింపవలసియున్నది. వారికి స్వామియే మార్గదర్శి.

నేడు పలుదేశములు ఆర్థికముగా వైజ్ఞానికముగా అమితపురోభివృద్ధి గాంచియున్నను, వారియందు నాగరికతనే నిర్మూలింపజేయు శక్తులు విజృంభించుచున్నవి. ఇట్టి క్లిష్టపరిస్థితులందు మన దేశము ప్రపంచమున కండయై నిలిచి, తన పారమార్థికశీలమును పంచిపెట్టుచుండుట ప్రపంచచరిత్రలో గననగును. దీనినే స్వామి మనుజుని సుఖశాంతులకు మూలమైనది పారమార్థికశీలమనియు, ఆగమ్యమును సాధించుటకే సాంఘిక, భౌతికసౌఖ్యములు తోడ్పడవలయుననియు పేర్కొనెను.

ఈ ఉన్నతాశయములను మానవకోటి కందించుటకును, వారిని ఉద్బుద్ధుల నొనరించుటకును, శాశ్వతఫలదాయక మగు ఈ మహాకార్యమును కొనసాగించుటకును స్వామి శ్రీరామకృష్ణసేవాసంఘమునుస్థాపించెను. (1)విశ్వమావవ కల్యాణమునకై శ్రీరామకృష్ణుడు బోధనపూర్వకముగను, స్వీయజీవితమున నాచరణపూర్వకముగను ప్రకటించిన ధార్మికతత్త్వములను వ్యాప్తిచేయుటయు, (2) ఐహిక ఆముష్మిక శ్రేయములకై ఈ ధర్మముల నాచరింప ఇతరులకు తోడ్పడుటయు, (3) ఏకము, శాశ్వతము నగు సనాతన ధర్మమునే వివిధమతములన్నియు వివిధరీతులుగా బోధించుచున్నవని గ్రహించి, సర్వమత సామరస్యమును ఏర్పరచుటకై శ్రీరామకృష్ణుడు నెలకొల్పిన మహోద్యమమును సక్రమముగా నిర్వహించుటయు - మున్నగు ఉన్నత లక్ష్యములను సంఘకర్తవ్యములుగా స్వామి ఏర్పరచెను.

ఇట్టి సేవాసంఘ కార్యనిర్వహణార్థము స్వామి జగత్ హితార్థము సర్వమును త్యజించిన సన్న్యాసుల నెన్నుకొనెను. ఈ సన్న్యాసులు ఆత్మమోక్షమునకు చేయు ప్రయత్నముతోపాటు లోకకల్యాణార్థము గూడ పాటుపడవలయునని స్వామి ఏర్పరచెను. లౌకిక వాతావరణములనుండి తప్పించుకొని, నిస్సంగులై తీవ్రజపతపములచే స్వీయమోక్షమును సాధించుటయే ఆనాటి ఋషులామోదించిన ప్రాచీన సంప్రదాయము. కాని సనాతన సన్న్యాసాదర్శ

మునకు నూతనచైతన్యమును, నూతనోత్తేజమును ప్రసాదించిన ఆచార్యశేఖరుడు వివేకానందస్వామి. స్వామి తన సోదరశిష్యులతో, "శ్రీరామకృష్ణుల శిష్యులమగు మనము ఆత్మమోక్షమునకై ప్రాకులాడుట అత్యంత శోచనీయము.[1] 'ఒక్క ప్రాణికి సహాయము చేయజాలినచో వేయిసార్లు కుక్కగా పుట్టుటకు సిద్ధమే' నని గురుదేవుడు వచింపలేదా! ఆ మహనీయునకు ప్రీతిపాత్రుల మగుటయే మోక్షము మనకు కరతలామలక మగుటకు రాజమార్గము. ప్రతి జీవియు సాక్షాద్భగవత్స్వరూపమని గ్రహించి దరిద్రనారాయణుల ఆర్తనారాయణుల పూజించు విధానము లోకమునకు మనము చూపవలసియున్నది. భారతదేశమున నూతన సన్న్యాససంప్రదాయమును స్థాపించుటయే నా జీవితోద్దేశము. జనసామాన్యము నుద్ధరించుటకు జీవితముల ధారపోయుటయే ఈ సన్న్యాసుల ఆదర్శము' అని వచించెను.

స్వామి అప్పుడు నాటిన సేవాధర్మబీజమే నేడు మహావృక్షమై శ్రీరామకృష్ణమఠ, సేవాశ్రమము లనెడు శాఖోపశాఖలతో విలసిల్లుచు ప్రపంచ సేవల సల్పుచున్నది.

1. శ్రీ వివేకానంద జీవిత చరిత్ర. పుట-462.

మాతృశ్రీ శారదాదేవి మంగళవాక్కు

నరేంద్రునిజన్మము దివ్యము, పవిత్రతాపరిపూర్ణము. అత డొక మహర్షి యని ఠాకూరు (శ్రీరామకృష్ణగురుదేవుడు) చెప్పుచుండెడివారు...వైరాగ్యపూర్ణుడును విశ్వప్రేమభరితుడును బ్రహ్మైక్యనిత్యానందనిమగ్నుడు నైనప్పటికిని లోకశ్రేయమునకై అతడు బాధలు పడెను. లోకసేవకై తనజీవితరక్తమును సమర్పించెను ... తమ మహోన్నతాదర్శములను ప్రచారముచేసి లోకక్షేమమును ప్రజోద్ధరణమును నిర్వహించుటకై ఠాకూరు (శ్రీరామకృష్ణగురుదేవుడు) ప్రత్యేకముగా అతనిని సప్తఋషి మండలమునుండి కొనివచ్చిరి...సప్తఋషులలోను అతడు అగ్రేసరుడైన పరమఋషి. ఋషిశతములలో అత డొక్కడని గురుదేవుడు చెప్పియుండవచ్చునుగాని వాస్తవముగా "సప్తఋషులలోనొక్కడు" అని ఆయన వచించిరి ... నరేంద్రుడు నిర్వహించిన పనులు చిరస్థాయులుగ నుండగలవు. భగవంతునిపనికై అతడు జన్మించెను. ప్రబుద్ధ జగదాచార్యవరిష్ఠునిగా అతనిని వేలకొలది ప్రజలు పూజించుచుందురు.

ప్రభాప్రసారము

(సంపాదకీయము)

శ్రీ వివేకానంద జీవన సందేశము

"ఈ నా జీవితములో గురుకటాక్ష మనేక పర్యాయములు నాకు ప్రత్యక్షగోచర మైనది. ఆతడే నా వెనుకనుండి సమస్తకార్యములను జేయించుచున్నాడు. అలసటచెంది యాకలి బాధచే నొక చెట్టుక్రింద గూలబడినపుడు, కటిప్రదేశమును కప్పుకొనుటకు నాకొక గుడ్డపేలికయైన లభింపనపుడు, చేత గాసైన లేకుండ ప్రపంచయాత్ర చేయ నిశ్చయించుకొని బయల్వెడలినపుడు గురుమహాశయుడే కంటికి ఱెప్పవలె నన్ను గాపాడియున్నాడు. మఱియు షికాగో నగరవీథులలో జనులు గుంపులు గుంపులుగా ఈ వివేకానంద దర్శనభాగ్యమునకై తల్లడిల్లినపుడు ఆ మహాత్ముని కటాక్షముచేతనే యట్టి యఖండగౌరవము నంతయు, మఱెవ్వరైన నందు సహస్రాంశముచేతనే యొడలు మఱచిపోవు స్థితిలో, జీర్ణించుకొని యహంభావవశవర్తిని గాకుండ నిల్వగల్గితిని. ఆ భగవాను నమోఘ సంకల్పముచే నే నెచట కరిగిన నచట విజయమే సిద్ధించినది. ఇపు డీ దేశమునకు కొంత సేవ చేయనెంచియున్నాను. మీరు మీ సంశయములను విడిచిపెట్టి నాకు సాయ మొనర్తురా, ఆ పరమపురుషు ననుగ్రహమున మన మద్భుత కార్యముల నొనర్పగలము. .... బ్రహ్మజ్ఞానమునకైనను పరిమితి కనుగొన వచ్చును గాని యగాధమగు మన గురుదేవుని మనస్తత్త్వ మిట్టిదని నిర్ణయింపజాలము. ఆ మహాత్ముని కరుణాకటాక్షవీక్షణ మొక్కటి ప్రసరించిన జాలును. లక్షమంది వివేకానందులు అఱనిముసములో బయలుదేరగలరు! ఐన నాతడు నన్ను నిమిత్తమాత్రునిగా జేసికొని నా మూలమున దన కార్యముల నొనర్ప సంకల్పించినచో ఆ సంకల్పము శిరసా వహించెదను."

—శ్రీ వివేకానందస్వామి.

శ్రీ వివేకానందస్వామి యనగా విశ్వమత సమ్మేళన విజేత యనియే ఎల్లరకును తెలియును. పాశ్చాత్యదేశములందు భారతదేశ ప్రతిష్ఠను మరల నిలువబెట్టిరని యుత్సాహముతో జను లానాడు వారికి బ్రహ్మరథము పట్టిరి. ఈనాడు మహానుభావుడని మహాగౌరవముతో వారి ఛాయాచిత్రము నొక గూటిలో నుంచి పూజలు పురస్కారములు చేయుదురు. ఆనాడు గాని ఈనాడు గాని వారి సిద్ధాంతములను ఆలోచనలను అర్థము చేసికొని వారి యాదర్శములందు భక్తి విశ్వాసములతో వారికి బాసటగా నిల్చి వారి యండను నడుము బిగించి ఆత్మోద్ధరణకై భారతదేశ పునరుద్ధరణకై పాటుపడువారు కానరారు గదా!

భక్తవరేణ్యుడగు వివేకానందస్వామి శ్రీ రామకృష్ణులు తలచినచో వారి కటాక్షవీక్షణమువలన వేలకొలది వివేకానందులు పుట్టుకొని వత్తురని యుండెను. శ్రీరామకృష్ణులును "భగవదనుగ్రహ మను మందమారుతము ఎల్లప్పుడును వీచుచునే యున్నది. జీవననౌక ఆ గాలి పోసికొనవలె నన్నచో, అది తన తెరచాపలను దింపుటయే ఆలస్యము—" అని యుండిరి. తెరచాపలు దింపుట యనగా మానవ ప్రయత్న మని యర్థము. శ్రీ వివేకానందస్వామి యవతారమూర్తియే యైనను, వారి జీవనమున ఈ మానవప్రయత్నము శతధా వివరింపబడియున్నది. వారి జీవనము నీ దృష్టితో పరిశీలించి వారు చేసిన ప్రయత్నముల నెల్ల మన జీవితములందు పాటింప ప్రయత్నించుటయే గదా విజ్ఞుల, దేశభక్తుల కర్తవ్యము!

ముప్పదేండ్లకు జగద్విఖ్యాతి నొంది తదుపరి తొమ్మిదేండ్లు మాత్రమే యైనను అవిరామ

ముగా కృషిసల్పి తన గురుదేవుల యుద్యమమునకు శంకుస్థాపనము గావించిన వివేకానందస్వామి, ఆనాటి విద్వాంసశిరోమణులచేతను సాంఘికసంస్కర్తలచేతను పాలకవర్గముచేతను పాలితజనావళిచేతను ముక్తకంఠముతో పొగడొందిన వివేకానందస్వామి, ఆ మొదటి ముప్పదేండ్లయందును ఎట్టి ప్రయత్నము గావించెనో ఎన్ని కష్టముల నెదుర్కొనెనో మన మెఱుగవలెను. మనమును అట్టి ప్రయత్నము చేయుటకును అట్టి కష్టముల నెదుర్కొనుటకును సంసిద్ధులమై యుండవలెను.

శ్రీ వివేకానందస్వామి యవతారమూర్తి యనుటకు శ్రీరామకృష్ణుల వచనములే చాలును. సప్తర్షి మండలమున ధ్యానమగ్నుడై యున్న ఋషిని తాను ప్రీతితో పిలుచుకొని వచ్చినట్లు తన శిష్యవర్గమున కొకపరి వారు వెల్లడించిరి. చిన్ననాటినుండియే ధ్యానమగ్నుడై తలుపులు పగులగొట్టుచున్నను చలింపని సంయమీంద్రుడతడు. ఎల్లరును నిదురించునంత అనాయాసముగ భ్రూమధ్యస్థితజ్యోతియందు మునిగిపోవు ధ్యానసిద్ధుడతడు. ఇట్టి యలౌకికపురుషుని జీవనవిశేషములును అలౌకికము లగుటలో ఆశ్చర్యమేమి!

అయినను ఇట్టి యూహాతీతసన్నివేశములచే సమ్మోహితులము గాక వారి జీవన చరిత్రను పరిశీలింతము గాక.

ప్రప్రథమము నుండియు వారి జీవనమున ప్రస్ఫుటమగు విశేషము వారి కుతూహలము, తార్కికబుద్ధి. ఏ విషయమైనను సమగ్రముగ తెలిసికొనకుండ నుండలేదు. కార్యకారణ విచారణబుద్ధి లేక విశ్వసించినది లేదు. తన తండ్రిగారి కార్యాలయమున వివిధవర్ణ మతస్థులకు ప్రత్యేకముగా హుక్కా లమర్పబడి యుండుటను చూచి దానికేమి కారణమో యని తెలియ గోరినాడు. ఒక కులము వారి హుక్కా నింకొకరు పీల్చినచో 'వర్ణము' పోవునని విని అన్ని హుక్కాలను పీల్చి ఏమగునో చూచినవాడు. ఈ ప్రవృత్తియే జీవితాంతము వఱకును వారియందు కాన్పించును. సాంఘిక నియమములను, మతసిద్ధాంతములను, జీవన విధానములను ప్రాచ్య పాశ్చాత్యములందు తరచిచూచి సమన్వయించి అన్ని దేశములందును ఒక్కొక్క విశిష్టత గలదని యతడు గుర్తింపగలిగెను. దానిని ఆనందాతిరేకముతో మెచ్చుకొనగల్గెను. అన్నింటిని చూచిన పిదప తన మాతృదేశము నందలి ప్రతిధూళికణమును తన కత్యంత ప్రియతమమైనది పరమ పావనమైనది అని బాష్పపూరితనయనుడై పలికెను.

చిన్ననాటి యట్టి కుతూహలము దినములు గడచినకొలది పక్వమై .దేవుడన నేమి జీవితోద్దేశమేమి దేవుని జూచుట యెట్లు? అను నన్వేషణ యయ్యెను. ఇట్లుండియు అతడెన్నడును తన చదువును గాని వ్యాయామమును గాని గృహనిర్వహణబాధ్యతలను గాని విస్మరింపలేదు. సమగ్రదృష్టి యనగా నిది. తనపరిశ్రమకొలది దేశచరిత్రలను పాశ్చాత్యతత్త్వశాస్త్రములను క్షుణ్ణముగా చదువుచుండియు తన కాలేజి పరీక్షల నతడెన్నడును తప్పలేదు. వానిని దాటుటకు ఆయనకు మూడునాళ్ల పరిశ్రమయే చాలినచో నితరులకు వత్సరపర్యంతము పరిశ్రమ యవసరమగుగాక. తనశక్తిని ఎదిరిశక్తిని సరిగా తెలిసి యుద్యమించుటగదా బుద్ధిమంతుల లక్షణము! తన కాలేజీ చదువును వేదాంతశాస్త్రమును దేహపరిశ్రమను మాత్రమే గాక ఆయన సంగీతమునందును ప్రజ్ఞ సాధించెను. అన్ని రకముల వాద్య సంగీతములందును నేర్పరి యయ్యెను గాత్ర సంగీతము

నందు అతిశయించెను. సంస్కృత సాహిత్యము నందును వారికి విశేష పాండిత్యము.

శ్రీ వివేకానందుల బాల్యకౌమారము లిట్లు గడచినవి. వృథా కాలయాపనము నెన్నడును చేయక తన సమయమును చాతుర్యముతో వినియోగించుకొనుచు వివేకానందస్వామి దైహికముగా మానసికముగా వికసించెను. కేవలము 'పుస్తకాల పురుగు' కాక అన్ని క్రీడావినోదములందును మిత్రుల గోష్ఠులందును ప్రముఖ పాత్రనే వహించెను. తుదకతడు ప్రథమమున శ్రీరామకృష్ణులపరిచయము నందినదియు అట్టి యొక గోష్ఠియందే, ఈ వికాసమంతయు వారి భావిజీవితమున నక్కఱకు వచ్చుటలో వింత యేమి? పాశ్చాత్యతాత్త్వికులతో పాశ్చాత్య విజ్ఞానము నాతడు చర్చింపగలడు. ప్రాచ్యవిశిష్టతను ఎత్తిచూపగలడు. సాహిత్యముద్వారా ప్రాచ్యతత్త్వము, భారతావని యణువణువున నెట్లు జీర్ణించియున్నదో అతడు చెప్పగలడు. అహర్నిశమును చేయు ఉద్యమప్రయత్నమునకు వ్యాయామకర్కశమైన శరీరము గాక నింకొకటి తాళగలదా?

శ్రీ వివేకానందస్వామి బాల్య కౌమార దశలు మనకు కావలసిన యాదర్శములు. వీనియందు తీర్ణులమైన గాని మనకు పురోగతి యుండదు. శాయశక్తుల మన జీవితములందు మనము పారమార్థికవిద్యయు లౌకికవిద్యయు సమగ్రముగా నభ్యసింపవలెను. దృఢముశక్తివంతము అగు శరీరమును నిర్మించుకొనవలెను. సంగీతసాహిత్యములవలన మనస్సునకు మార్దవము సున్నితత్త్వములను సంపాదించుకొనవలెను. జీవితోద్దేశమగు దివ్యసాక్షాత్కారమునందే మనస్సు నిలిపి కర్తవ్యము లగు సర్వవిధ వ్యాపారములను ప్రమాదము లేక చేయుచుండవలెను.

ఇట్లు తన ప్రయత్న మంతయు పూర్తిచేసి దైవదర్శనమునకై "మీరు దేవుని చూచితిరా? మీరు చూచితిరా?" అని వెదకుచున్న పరిస్థితియందు వివేకానందస్వామి శ్రీరామకృష్ణుల దర్శనభాగ్యమునందెను. అయినను ఆ ప్రథమసమాగమము వివేకానందస్వామి తార్కికబుద్ధియందెట్టి చలనమును కలిగించినట్లు వినము. తదుపరి శ్రీరామకృష్ణులను దక్షిణేశ్వరమున దర్శింపబోయినపుడు తనపట్ల గురుదేవుల యాదరమును చూచి 'ఇతని కేమి పిచ్చియా?' యని తలచెను. వారి సమాధిస్థితులను చూచి 'ఇది మూర్ఛయా, మరి యేదైన వ్యాధియా?' యని తర్కించెను. కాని గురుదేవుల యాకర్షణ నంగీకరించి మరల వచ్చుటకు నిశ్చయించుకొనెను. మానవప్రయత్నము సంపూర్ణమైన పిదప గదా భగవదనుగ్రహమున సద్గురుప్రాప్తియగుట! సద్గురు శిక్షణమున వివేకానందస్వామి సర్వమును బ్రహ్మమే యను ననుభవమును, నిర్వికల్ప సమాధిని, సగుణ బ్రహ్మమే యగు భవతారిణీదేవి దర్శనమును పడయగల్గెను.

శ్రీరామకృష్ణుల సాన్నిధ్యమున వివేకానందస్వామి గడపిన ఆ యారు సంవత్సరములును నిరంతర పరీక్షయు పోరాటముగా గడచినవి. శ్రీరామకృష్ణులపట్ల అత్యంతభక్తిగౌరవములు గలిగినను, శ్రీరామకృష్ణుల దివ్యదర్శనము లన్నియు భ్రమలు, బలహీనమగు మనస్సు యొక్క వికారములు నని వివేకానందస్వామి యభ్యంతరమును తెలుపును. సర్వమును బ్రహ్మమెట్లగును? ఈ కుండయు పాత్రయు బ్రహ్మమేనా యని పరిహసించును. ఈయన నిజముగా కామకాంచనపరిత్యాగియేనా? యని గురుదేవుల పడకగుడ్డలలో రూపాయను దాచును. చివరకు గురుదేవుల యవసాన దశయందును

"ఈయన ఈ సంకటపరిస్థితియందుగూడ తాను దేవుడ ననినచో నొప్పుకొనవచ్చు" నని పరీక్షించెను. అది యట్లుండ పితృమరణముచేతను, వ్యాజ్యముల చేతను, నిరుద్యోగముచేతను, గృహకల్లోలములచేతను, వివేకానంద స్వామియు అగ్నిపరీక్షలకు లోనయ్యెను. ఒక ప్పుడు ఇరువదిమంది పంక్తిని లేక భుజింపని సంసారమునకు పూట గడచుట కష్టమయ్యెను. అభిమానియగు వివేకానందస్వామి తన కష్టముల నెవ్వరికిని తెలియనీయకపోవుటయే గాక తన మిత్రులను సంతోషపెట్టుటకై వారి వినోదములందు గానము చేయును. తన 'లా' పరీక్షకు చదువుచు, గురుసేవను చేయుచు, వ్యాజ్యము నడపుచు, ఇల్లు గడపుచు వివేకానందస్వామి సాగించిన జీవన సంగ్రామమునకు సాటియేది! ఇట్టి కష్టకాలములందును అతడు తన దైవచింతనను ధ్యానాదులను మానుకొనలేదు గదా! చివరకు శ్రీ రామకృష్ణు లనుగ్రహించి 'నీవు కోరినదెల్ల అమ్మ ఇచ్చు' నని భవతారిణీ దేవి యొద్దకు పంపగా మువ్మారు భక్తిజ్ఞానవైరాగ్యములను గాక నింకొకటి కోరలేదు గదా! అంతమాత్రముచేత వైరాగ్యమునెపమున తనవారిని గంగలో గలుపలేదు. శ్రీరామకృష్ణులను బలవంతము చేసి తనవారికి అన్నవస్త్రములకు లోటు లేకుండునట్లు ఏర్పాటు చేసియే గదా సన్న్యసించెను!

శ్రీ వివేకానందస్వామి జీవితమునందు ఈ అధ్యాయము మనము భరింపవలసిన కష్టనిష్ఠురములను ప్రకటించును. మానవ జీవితమున నెల్లరును వివేకానంద స్వామివలె శ్రీరామ చంద్రునివలె అగచాట్లపాలు కాజాలరు. తమకు గలుగు అల్పపు కష్టములకే మానవులు బెగ్గడిల్లి పోకుండుటకై అట్టివారు తమ మానవ జీవితమున నిర్భాగ్యపు టవధులను తడవియు నిబ్బరము చూపుదురు. అట్టివారగుట చేతనే వారు కల్పాంతస్థాయులైరి. వారి నాదర్శముగ గొని మన జీవితములందును పారమార్థికజీవనమునే లక్ష్యముగ గొని మనము నిగ్రహము పాటింపవలదా?

శ్రీ వివేకానందుల జీవితమున మూడవదశ యగు పరివ్రాజకదశయందే వివేకానందస్వామి భారతదేశము నలుమూలల పర్యటించి ఐదు సంవత్సరములలో తన దేశపు స్థితిగతులను, వెలుగుచీకటులను, కూలంకషముగ నవగత మొనర్చుకొనెను. తన దేశమే దేశమునకును తీసిపోదనియు, మీదుమిక్కిలి సర్వదేశములకును తన దేశమే పారమార్థిక జీవనాదర్శమనియు నిర్ధారించుకొనగలిగెను. తన దేశము నణువణువును ప్రేమించుచు తన భారతదేశ సముద్ధరణకై తన జీవితమును క్షణక్షణముగ ధారపోసెను. "స్వామి సహజముగ ప్రేమికుడు. అతని హృదయసామ్రాజ్ఞియే భారతదేశము"[1] అని సోదరి నివేదిత పలుకుటలో నాశ్చర్యమేమి?

ఆ పిదప వివేకానందస్వామి భారతదేశ సముద్ధరణకై దేశాంతరముల కేగినదియు, పాశ్చాత్యదేశముల యభిప్రాయముల నెట్లు పునాదులతో గదలించివేసినదియు భారతదేశమునకు మగిడివచ్చి తన సోదరప్రజానీకము నుద్ధరించుటకు చేసిన ప్రయత్నమును—ఇవి

1. The master as I saw him P. 47.

యున్నియు చరిత్రగతములైన విషయములే. కారణజన్ములకు గాక ఇట్టి ప్రయత్నమ మన్యులకు సాధ్యమా?

ఇట్టి ఈ మహిత చరిత శ్రవణమునకు సార్థక్యమేమి? బాలవివేకానందులవలె సర్వ విధముల మనకు సాధ్యమైనంత యభివృద్ధి సాధింప నిర్ణయించుకొని దానిని సాధించుటయే; యువవివేకానందునివలె సకలక్లేశములను చిరు నవ్వుతో భరించి సకల బాధ్యతలను ధైర్య ముగా నిర్వర్తించుటయే: ప్రౌఢవివేకానందుని వలె దేశక్షేమమునకై కొట్టుకొను గుండెతో పరిశ్రమించుటయే.

భక్తి రత్నావళి

మూలము: **శ్రీ విష్ణుపురి**

వ్యాఖ్యాత: **విష్ణుచిత్తుడు**

(ప్రథమ విరచనము)

31-32

మహావిష్ణువును మాత్రమే యేల పూజింపవలయునో సునీతి ధ్రువునకు ప్రేమతో చెప్పుచున్నది.

తమేవ వత్సాశ్రయ భృత్యవత్సలం ముముక్షుభిర్మృగ్యపదాబ్జపద్ధతిమ్
అనన్యభావే నిజధర్మభావితే మనస్యవస్థాప్య భజస్వ పూరుషమ్.
నాన్యం తతః పద్మపలాశలోచనాద్దుఃఖచ్ఛిదం తే మృగయామి కంచన
యో మృగ్యతే హస్తగృహీతపద్మయా శ్రియేతరైరంగ విమృగ్యమానయా.
(4-8-22-23)

తండ్రీ! సేవకులయందు ప్రీతిగలవాడును మోక్షకాంక్షులు సేవింప కోరు పాదపద్మ ములుకలవాడును అగు నా పరమపురుషునే శరణుబొందుము. అన్యచింతనలు వదలి, విష్ణు భక్తితో పరిశుద్ధమైన మనస్సునందా పురుషశ్రేష్ఠునే ప్రతిష్ఠించి అతనినే భజింపుము. బ్రహ్మా దులు వెదకు లక్ష్మీదేవియు పూజార్థమై కమలమును చేతగొని ఎవనిని వెదకుచుండునో ఆ కమలనయనుడుగాక నీ దుఃఖనిర్వాపకుడింకొకడు కానరాడు.

33-34

లక్ష్మీదేవియు నతనినే యేల వెదకుచున్నదో పృథువు చెప్పుచున్నాడు.

అథో భజేత్వాఖిలపూరుషోత్తమమ్ గుణాలయం పద్మకరేవ లాలసః
అప్యావయోరేకపతిస్పృధోః కలిః న స్యాత్కృతత్వచ్చరణైకతానయోః

జగజ్జనన్యాం జగదీశవైశసం స్యాదేవ యత్కర్మణి నః సమీహితమ్
కరోషి ఫల్గ్వప్యురుదీనవత్సలః స్వ ఏవధిష్ణ్యేభిరతస్య కిం తయా (4-20-27-28)

పురుషోత్తముడవు సకలగుణవిశేషములకు నిధివియు నగు నిన్ను పద్మపాణియగు లక్ష్మీదేవి సేవించుచున్నది. ఆమెతో నేనును అట్టి నిన్ను సేవింపబూనినచో నీయందే ప్రాణములు నిల్పిన మా కిరువురకును కలహము సంభవింపదా?.

జగన్మాతయగు లక్ష్మీదేవి నాయందు కినుక బూనిన బూనుగాక, నేను నిన్నే సేవింతును. దీనబంధువుడవైన నీవు అల్పములైనను భక్తుల సేవలను ఘనములుగనే గ్రహింతువు. నిరతమును ఆత్మవిభూతియందే ప్రతిష్ఠితుడవైయున్న నీకు లక్ష్మీదేవి వైభవములో నేమి!

గమనిక: మహారాజును గొప్పభక్తుడును అగు పృథువు మహావిష్ణువు ననుగ్రహమునకై లక్ష్మీదేవితో స్పర్ధించుచున్నాడు. మాతృమూర్తియయ్యును లక్ష్మీదేవి యాగ్రహించునేమో యని భయపడియు శ్రీదేవి యాకర్షణలకంటె దీనుడగు భక్తుడే యతని కిష్టుడని యూరటపడుచున్నాడు.

35-36

హరిహరు లిరువురు నొకరే యగుటవలన మహావిష్ణుని శరణు జొచ్చినవాడు తనకును ఇష్టుడే యని రుద్రుడు ప్రచేతసునితో పలుకుచున్నాడు.

యః పరం రహసః సాక్షాన్త్రిగుణాజ్జీవసంజ్ఞితాత్
భగవన్తం వాసుదేవం ప్రపన్నః స ప్రియో హి మే.

అథ భాగవతా యూయం ప్రియాః స్థ భగవాన్ యథా
న మే భాగవతానాం చ ప్రేయానన్యోఽస్తి కర్హిచిత్. (4-24-28-30)

త్రిగుణాత్మకమై జీవులతోగూడియుండు ప్రకృతి కతీతుడైన వాసుదేవభగవానుని యందు ప్రపన్నులైనవారు నా కత్యంతము ప్రియులు. విష్ణుభక్తులారా! విష్ణుదేవునివలెనే మీరందరును నాకు ప్రియులు. విష్ణుభక్తులకును నాకంటె ప్రియతముడు లేడు.

గమనిక: హరిహరు లొకటి యగుటచేత శైవవైష్ణవవిరోధ మనావశ్యకమని స్థిరపరచుటకై రుద్రుని ఈ పలుకు లెన్నుకొనబడినవి.

37

దైవచింతనకు సహకరించినదే మానవజీవితము సార్థకమని నారదు డనుచున్నాడు.

తత్కర్మ హరితోషం యత్సా విద్యా తన్మతిర్యయా
హరిర్దేహభృతామాత్మా స్వయం ప్రకృతిరీశ్వరః. (4-29-49)

హరిని సంతుష్టుని జేయునదే కర్మ (లౌకికాభ్యుదయమునకై చేయు కార్యకలాపములు, పూజావిధులు, కావనుట). హరియందు భక్తిశ్రద్ధలను గల్గించి హరిని దర్శింపజేయునదే విద్య. సకలజీవుల కాత్మయు విశ్వమున కీశ్వరుడును మూలకారణుడును హరియే.

38-39

సర్వదేవతాపూజయు, సకలసద్గుణములును కలిగిననే విష్ణుభక్తియనియు, అట్టి భక్తి కలిగినవాడే మహాపురుషుడనియు ప్రహ్లాదు డనుచున్నాడు.

యస్యాస్తి భక్తిర్భగవత్యకించనా సర్వైర్గుణైస్తత్ర సమాసతే సురాః
హరావభక్తస్య కుతో మహద్గుణా మనోరథేనాసతి ధావతో బహిః.
హరిర్హి సాక్షాద్భగవాన్ శరీరిణమాత్మా ఝషాణామివ తోయమీప్సితమ్
హిత్వా మహాంస్తం యది సజ్జతే గృహే తదా మహత్వం వయసా దంపతీనామ్.
(5-18-12-13)

అవ్యాజమగు భగవద్భక్తి ఎవనికి గలదో వానియందు సకలసద్గుణములును సర్వదేవతలును సమావిష్టు లగుదురు. విష్ణుభక్తి లేనిచో బహిర్ముఖమైన మనస్సు ఇంద్రియసుఖములకై పరుగులువారుచుండగా వైరాగ్యము విశ్వప్రేమ మొదలుగాగల యుదాత్తగుణము లెందుండి వచ్చును ?

చేపలకు నీరువలెనే భక్తులకు హరియే ప్రాణము. హరి మహాత్వమును గణింపక ప్రాపంచికసుఖాసక్తు లగువారు ఘనులనుట ఎట్లు ? గృహస్థులలో వయోవృద్ధులగు దంపతుల ఘనతవలెనే వారి ఘనతయు వయస్సును మాత్రమే ఆశ్రయించి యుండును గదా !

శ్రీ శంకర వివేకానందులు

వాసా సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

శ్రీ శంకర వివేకానందు లుభయులలో చాలవరకు పోలికలు కాన్పించును. ఇద్దరును తమ తమ కాలములలో గురుతరమైన కార్యభారమును నిర్వహించి జనావళిని జ్ఞానమార్గమున కున్ముఖుల జేసినారు. ఇద్దరును అల్పమైన ఆయుఃకాలముననే అనల్పమైనట్టియు, వైవిధ్యయుతమైనట్టియు కార్యపరంపరనుచేపట్టి కృతకృత్యులైనారు. ఇద్దరును సన్న్యాసాశ్రమప్రతిష్ఠ నినుమడింపజేసి భారతీయజనసముదాయముపై మాయని ముద్రను వేసి వెడలిపోయినారు.

శ్రీ శంకరులు క్రీ. శ : 8-వ శతాబ్దిలో దక్షిణాగ్రమున కేరళలో కాలడి గ్రామమున జనన మందినారు. నాటి హిందూసంఘపరిస్థితి చాల సంక్షుభితమై యుండినది. ఎందరో దేవతలు; ఎన్నియో ఆరాధనావిధానములు. ఈ

దేవతాభక్తుల మధ్యను, ఆరాధనావిధానముల మధ్యను ఎన్నో సంఘర్షణలు, స్పర్ధలు, కలహములు చెలరేగినవి. కొన్ని అవైదికమైన, క్షుద్రమైన ఆరాధనావిధానములు, వామాచారములు, చెలరేగి హిందూసంఘమును కలుషితమొనర్చినవి. బాహ్యముగా గాని, అభ్యంతరముగా గాని సమన్వయము, సామరస్యము లోపించిపోయినది. మరియొకవంక వేదప్రామాణ్యము నంగీకరింపని బౌద్ధముయొక్క ప్రాబల్యము కొంత తగ్గినను దాని ప్రభావ మింకను అణగారి పోలేదు. బౌద్ధము గృహస్థాశ్రమ ప్రాముఖ్యమును కించపరచి, సన్న్యాసమున కావశ్యకతాతీతమైన ప్రాముఖ్యము నిచ్చియు, స్త్రీలకు సన్న్యాసాధికారము నొసంగియు, సన్న్యాసాశ్రమము యొక్క పావిత్ర్యమును, ఔత్కృష్ట్యమును మంట కలిపినది. సామాన్యుల కత్యావసరమైన ప్రతీకోపాసనను నిరసించి వారికి దైవారాధన నందుబాటులో లేకుండ జేసినది. భారతదేశమున సమైక్యభావన సమసిపోయినది. ఇట్టి పరిస్థితులలో శ్రీ శంకరు డవతరించినాడు. శంకరు డఖండప్రజ్ఞాశాలి. బాల్యముననే వేదవేదాంగములను షట్శాస్త్రములను పుడిసిలిపట్టినాడు. 'శంకర శ్శంకర స్సాక్షాత్' శంకరుడు సాక్షాత్తు ఆ శంకరుని అవతారమే అని పలువురి నమ్మిక. ఆతడు హిందూసంఘములోని స్థితిగతుల నాకళించుకొన్నాడు. సన్న్యాసమును స్వీకరించినగాని తన స్వేచ్ఛా సంచారమునకు, కర్తవ్యనిర్వాహణకు అనుకూలించదని బాలబ్రహ్మచారిగనే సన్న్యాసాశ్రమస్వీకారము చేసినాడు. నిర్విరామముగ దేశసంచారము చేసి, నాస్తికులను, చార్వాకులను, పాషండులను, బౌద్ధులను, వామాచారులను ఎదిరించి, వాదించి వారివారి మతముల ఖండించి వేదప్రామాణ్యముపై అద్వైతమతమును ప్రతిష్ఠించినాడు. బహుదేవతలను సమన్వయించి పంచాయతన పూజా విధానమును గృహస్థుల కేర్పరచినాడు. వేదవ్యతిరిక్తమతముల నిరసించి వేదసమ్మతములయిన షణ్మతములను ప్రతిష్ఠించి షణ్మతస్థాపనాచార్యు డైనాడు. కేవల కర్మవాదియగు మండనమిశ్రుని వాదమున నోడించి యాతనిని బ్రహ్మవాదిగా మార్చి తన శిష్యునిగా జేకొనినాడు. ఇట్లు వేదవిరుద్ధమైన మతముల మాయించి, వేదానువిద్ధములైన మతములను ప్రతిష్ఠించి, సనాతన మతమునకు స్థిరత్వమును సాధించినాడు. ఆ పిదప స్తిమితముగా కూర్చొని ప్రస్థానత్రయమునకు భాష్యముల సంతరించి వాని కద్వైతము నెడలనే తాత్పర్యమని సయుక్తికముగ నిరూపించినాడు.

ఇటు వివేకానందుడు కూడ భారతదేశమున అదే విధమైన పరిస్థితులలో నుద్భవమందినాడు. భారతదేశము బానిసతనమున క్రుంగి ఆత్మవిశ్వాసమును కోల్పోయినది. పాలకులు విదేశీయులు, క్రైస్తవులు నగుట వారి ఆచార వ్యవహారములు, వారి మతసూత్రములే ఉత్కృష్టములైన వనెడి భ్రమ నలుగడల వ్యాపింపసాగినది. అధికారధనబలముల నూతగా గొని క్రైస్తవమిషనరీలు దేశము నలుమూలల విజృంభించి పేదరికమున క్రుంగెడి ప్రజానీకమును తమ మతములోనికి పరివర్తనము చేయ నారంభించిరి. బ్రాహ్మసమాజము హిందూ మతము నుండియే పుట్టినను సంస్కారము చేయుచున్నానను భ్రమతో – ప్రజలను వేదమతమునకు, దాని మౌలికవిశ్వాసములకు దూరము చేసి, క్రైస్తవమతమునకు సన్నిహితముగా కొనిపోజొచ్చినది. ఇక నార్యసమాజమతము వేదమతమునకు సన్నిహితముగా పోయినను, జ్ఞానోదయమును కల్గింపగల వేదాంతమును లోపింపజేసి శుష్కమైపోయినది. ఇక దివ్య

జ్ఞానసమాజములో జాతిని దుర్బల మొనర్చు లక్షణములే గాని బలిష్ఠ మొనర్చు లక్షణములు గోచరింపలేదు. హిందువులు దుర్బలులై ఆత్మ విశ్వాసమును కోల్పోయి, తమకు గర్వకారణములగు వేదములను, శాస్త్రములను, తామే ఈసడించుకొనసాగిరి. ఇట్టి స్థితిలో శ్రీవివేకానందుడు భారతావనిలో ఉదయ మందినాడు. శంకరుడు గోవిందభగవత్పాదులకు శిష్యుడైనట్లే వివేకానందుడు రామకృష్ణపరమహంస కంతేవాసి యైనాడు. శంకరునివలెనే బ్రహ్మచర్యము నుండియే సన్న్యాసాశ్రమమును స్వీకరించినాడు. శంకరునివలెనే – గురువునాజ్ఞపై ఒకపరి 5 సం॥ల కాలము తాను భారతదేశమునంతను పర్యటించి ప్రజల స్థితిగతుల నారసినాడు. హిందువులలో నెలకొనిన ఆత్మవిశ్వాసరాహిత్యము, న్యూనత్వగండము (Inferiority complex) ఆతనిని కలచివేసినవి. కన్యాకుమారి వద్ద శిలపై కూర్చొనగా నేదో యొక భావావేశము ప్రేరేపింపగా – ఈ దేశము నన్నివిధముల నుద్ధరించవలెనని దృఢదీక్ష వహించినాడు. ఇంతలో 'చికాగో'లో మతమహాసభల వార్త చెవినిబడినది. ఎటులో పలు కష్టముల కోర్చి – చికాగో చేరి హిందూమత ప్రతినిధిగా ప్రసంగించి, యచట సనాతనమతభేరిని మ్రోగించినాడు. తన మతముయొక్క – సహనదృష్టిని, ఔదార్యమును, సమన్వయశీలమును ఉగ్గడించినాడు. క్రైస్తవుల తుచ్ఛమయిన మతాన్తరీకరణచర్యలను నిశితముగా ఖండించినాడు. అద్వైతమతసారమును సభాసదుల కుపదేశ మొనర్చినాడు. సనాతన మతభానుని ముందు అన్యమతములు ప్రభాతనక్షత్రములై వెలవెలపోయినవి. నాడు వేదికపై నెక్కి భాషించుచున్న వివేకానందుని మోములో తొణికిసలాడిన తేజస్సు, స్ఫూర్తి, నిరుపమానమైనదని Annie Besant వక్కాణించినది. ఆ మూడు నాళ్లు సభాసదుల నందరిని సమ్మోహపరవశుల జేసినది వివేకానందు డొక్కడే అని అందరేకగ్రీవముగా నంగీకరించినారు. అంతటితో నాగక వివేకానందుడు అమెరికా యూరపు ఖండములందంతటను పర్యటించి, ప్రసంగపరంపరల జేసి సనాతనమత దుందుభిని మ్రోగించినాడు. ఆతని విజయములను పత్రికలలో పఠించిన భారతీయులలో నవచైతన్య మంకురించినది. ఆత్మవిశ్వాసము మరల నుద్బుద్ధమైనది. ఇండియాలో పాదరీలు నిర్వ్యాపారులు కాగా వారి రాబడులు పడిపోయినవి.

హిందూమతమున తొలిసారిగా ప్రచారపద్ధతి నవలంబించినది- ఆచార్యశంకరుడు. ఆయన దేశమంతయు తిరిగి విమతస్థుల నోడించి, అద్వైతమును స్థాపించి నాల్గుదిక్కుల అద్వైతపీఠములను నెలకొల్పినాడు. వివేకానందుడొక్కడే యావద్భారతముననే కాక విదేశములకూడ యాత్రను సలిపి, ఉపన్యసించి, సనాతనధ్వజము నెగురవేసినాడు. పలుతావుల గురువుల పేరిట రామకృష్ణమఠములను ప్రతిష్ఠించినాడు. శంకరుడు నెలకొల్పిన పీఠములందువలెనే, ఈ మఠములందును సన్న్యాసులు వసించుచు శ్రీరామకృష్ణవివేకానందుల బోధలను ప్రచార మొనర్చుచున్నారు. శంకరునివలెనే వివేకానందుడు కూడ గొప్ప ప్రచారకుడే కాక గొప్ప ప్రబంధకుడు (organizer) కూడను.కొన్ని వందల సం॥లు గతించినను శంకర ప్రతిష్ఠితములైన పీఠములు చెక్కుచెదరక పరివ్రాజకపరంపరతో ననూచానముగా వచ్చుచు శాంకరబోధలను ప్రచారించుచున్నవి. అట్లే వివేకానందుడు ప్రతిష్ఠించిన రామకృష్ణ మఠములుకూడ సుదృఢమైన పునాదులపై నిర్మింపబడి సమర్థులగు సన్న్యాసులచే నిర్వహింపబడు

చున్నవి. నేడు రామకృష్ణమిషన్ శాఖలు దేశ విదేశములలో నూటపదికి పైగా నున్నవట. తన కాలమున భారతదేశము పేదరికమున క్రుంగి కృశించుటచేత ఆకలితో మండు కడుపులకు మతబోధలు రుచింపవని గ్రహించి, వివేకానందుడు, దీనజనులకు సేవల నందించుటకై రామకృష్ణసేవాసంఘములను నెలకొల్పి యున్నాడు. ఇవి పేదల కన్నదాన వస్త్రదానములను చేయుటయేకాక - కఱవు, తుఫాను, మున్నగు ఉత్పాతములు వచ్చినపుడు ప్రజలకెంతో తోడ్పడుచున్నవి. ఇంకను రామకృష్ణ మిషను, వైద్య విద్యా సదుపాయములు కూడ చేకూర్చుచున్నది.

శంకరునివలెనే వివేకానందుడును దివ్య సుందరవిగ్రహుడు; దృఢదేహుడును. శంకరుని వలెనే వివేకానందుడు మహోత్సాహశీలుడు, నిరంతరకార్యదీక్షాపరాయణుడు. శంకరుడు వేదాన్తమార్గమున అద్వైతమును శిఖరాయమాణముగా ప్రతిష్ఠించి ప్రచారము చేయగా వివేకానందుడా అద్వైతమునే అందుకొని తన గురువర్యుడగు రామకృష్ణుని అనుభూతులతో దానిని మేళవించి ప్రచారము చేసినాడు. ప్రాచీనవేదాన్తము నీ కాలమునకు అన్వయింపజేసినచో అనేక సమస్యలు పరిష్కారము కాగలవని వివేకానందుడు నమ్మియున్నాడు. అతడు సిద్ధాన్తవేదాన్తమును - పాశ్చాత్యులకుపదేశించి ప్రాచ్యులకాచరణవేదాన్తము నుపదేశించినాడు. శంకర వివేకానందు లుభయులును బౌద్ధికస్థాయిలో తమ ప్రజ్ఞల చూపి ఆధ్యాత్మికస్థాయి కెగసినారు. ఇద్దరును యావద్భారతమును సంచరించి - భారతదేశమున వైవిధ్యములో నేకత్వమును కనుగొన్నారు. ఇద్దరును భారతదేశసమైక్యతకు అఖండమైన కృషి చేసినారు. ఇద్దరును గొప్ప బోధకులే. ఇద్దరును వక్తృశిరోమణులే. ఇద్దరును తార్కికధీవిలసితు లయిన వేదాన్తులయ్యు మధుర మంజులమైన కవిత్వమును బోలిన వాక్కులలో తమ బోధల నందించి యున్నారు. శంకరుని భాష్యశైలి కీడైన శైలి మరి సంస్కృతమున లే దందురు. అది మత్తమత్తేభగమనమునుబోలి గంభీర మయ్యు, లలితమై, మధురమై పాఠకుల హృదయముల వశీకరించుకొనును. అది యొక మధురకావ్యము. అట్లే వివేకానందుని ఉపన్యాసధోరణి కానిండు; రచనాధోరణి కానిండు. అది యొక సుకుమారకవితాకళావిన్యాసము. అది బాలగోపాలుని మురళీగానములోని ఒక రవళి. విదేశీయులుకూడ ఆ వాఙ్మాధుర్యమును గ్రోలి పరవశించినారన్న వేర యేమి నిదర్శనము కావలెను? శంకర వివేకానందు లిద్దరును అద్వైతశిఖరము నధిరోహించిన జ్ఞానిశిరోమణులయ్యు - నిరంతరకార్యదీక్షావ్యగ్రులైన కర్మయోగులు; అంతియ కాదు, భక్తి మరందధారల గ్రోలి పరవశించు మహాభక్తాగ్రగణ్యులు. శంకరులు, శివానందలహరిలో, సౌందర్యలహరిలో, భజగోవిందస్తోత్రములో, లక్ష్మీనృసింహస్తోత్రములో తమ భక్తిమరందధారలను స్రవింపజేసియున్నారు. అట్లే వివేకానందుడుకూడ కాళీమాతృచరణపల్లవముల నుపాసించి, భక్తియోగమును ప్రవచించిన పరమభక్తశిరోమణి. ఇద్దరును జ్ఞానులయ్యు, నిర్గుణపరబ్రహ్మోపాసకులయ్యు, లోకసంగ్రహార్థము సగుణబ్రహ్మను, సాకారపరమేశ్వరుని కొలిచి యున్నారు. ఇద్దరును నలుబది సంవత్సరములుకూడ నిండని అల్పాయుర్దాయముననే అనల్ప కార్యముల సాధించి సిద్ధినంది యున్నారు. ఇద్దరును మేధావ దసాధారణులే. ఇద్దరును తమ గురువుల గౌరవము నినుమడింపజేసి సన్న్యాసాశ్రమ ప్రతిష్ఠను ఉన్నతాకాశమున కెగయించినారు. ఇద్దరును

జారిన భారతజాతి గౌరవమును చక్కదిద్ది, జాతీయులలో నాత్మవిశ్వాసమును రగుల్కొల్పి, సనాతనసంస్కృతియొక్క ఘనతను, సనాతన మతముయొక్క ప్రతిష్ఠను గర్వపర్వతశిఖరముల కధిరోహింప జేసినారు — శంకరుడు సాక్షాత్ శంకరుని అవతారముగా భావింపబడినాడు. వివేకానందుడు చివరి జీవితమున అమరనాథ్ వెళ్లినప్పటినుండి శివుడు తనలో ప్రవేశించినాడనియు, ఆతడు మరి పోడనియు శివాద్వైతమునే భావించుచు వచ్చినాడు. హిమాలయ వింధ్యము లున్నంతవరకు, గంగాగోదావరులు ప్రవహించుచున్నంతవరకు హైందవజాతి శంకర వివేకానందులకు భక్తినమ్రమై నివాళు లర్పించుచునే యుండగలదు.

హాస్యవివేకానందము

హరిహరదాసు

గొప్ప వేదాంతియు, జగద్విఖ్యాతిచెందిన ప్రవక్తయు నగు శ్రీవివేకానందస్వామి హాస్యప్రియుడగుట పలువురకాశ్చర్యమును కలిగించును. స్వామి సమకాలికులే 'స్వామీ సన్న్యాసులగు మీ కింత నవ్వే'మని దిగ్భ్రాంతిచెంది ప్రశ్నించెడివారు. 'నేను సన్న్యాసిని. బ్రహ్మానందమునకు నేను వారసుడను. నవ్వగలుగునది నేనే' యని స్వామి బదులాడెడువాడు. స్వామి తాను నవ్వుటయేగాక ఎల్లరను నవ్వించును. వారి శిష్యగణమంతయు నేకగ్రీవముగా వారి సాన్నిధ్యము ఆనందామృతపానమే యనిరి. భావగాంభీర్యము హృదయమార్దవము వారియందు గంగాయమునలవలె సంగమించిపోయినవి.

చిన్ననాటినుండియు వారి వినోదము పలువిధములుగా ప్రసరించెడిది. తన సహపాఠుల కనేకములైన హాస్యకథలు చెప్పి కడుపుబ్బ నవ్వించెడివాడు. వారి సమావేశము లన్నింటికి నాయకుడు ప్రాణమును ఆయనయే. అందఱు బాలురవలెనే వివేకానందస్వామి తన యక్కలను విసిగించి యానందించెడివాడు. వారు కోపముతో తరుమగా పారిపోయి జలదారిలో నిలిచి 'రండు, ఇప్పుడు రండు' అని వెక్కిరించెడివాడు. వా రెంత కోపములోనైనను ఇట్టి మురికిబాలుని ముట్టుకొనరని యతనికి తెలియును.

మాటకు మాట సమయస్ఫూర్తితో చెప్పుట నరేంద్రునకు వెన్నతో బెట్టిన విద్య. ఒకపరి క్రైస్తవమతబోధకు డొక డుపన్యసించుచు 'గుడిలోనున్న మీ దేవుని నా చేతికఱ్ఱతో కొట్టిన నతడేమి చేయు'నని ప్రశ్నించెను. ఇట్టి యసందర్భపు ప్రశ్నల కేమి యుత్తరమని శ్రోత లూరకుండగా, ఆ దారిని బోవుచున్న నరేంద్రు డాగి 'మీ దేవుని నేను దూషించినచో నేమి చేయు'నని మారు ప్రశ్నించెను. ఆతడు కోపించి 'నీ మరణానంతరము నిన్ను శాశ్వతనరకమున బడవేయు' ననగా 'మా విగ్రహముకూడ నీ మరణానంతరము నిన్నట్లే చేయు'నని శ్రోతలకు కర్ణపేయముగ బలికెను.

శ్రీరామకృష్ణులు ఆటలలోనైనను అబద్ధములు చెప్పిరో లేదో కాని వారి శిష్యసత్తము

డగు వివేకానందుడు వినోదార్థమై వల్లమాలిన యబద్ధములను చెప్పును. వారికి పదునొకం డేండ్ల ప్రాయమున కలకత్తా రేవున కొక యుద్ధ నౌక వచ్చెను. దానిని జూచుటకు తన మిత్ర బృంద ముత్సహింపగా అనుమతిపత్రము తెచ్చుటకై నరేంద్రుడు పోయెను. కాని యచటి ద్వారపాలకుడు బాలురకు వీలులేదు పొమ్మనెను. ఓటమి ఎఱుగని నరేంద్రుడు చుట్టును చూచి మేడ వెనుకప్రక్క నున్న మెట్లెక్కిపోయి అధికారియొద్ద ననుమతి పత్రము గొని వెలికి వచ్చెను. అతనిని చూచి ద్వారపాలకుడు బిత్తరపోయి నీ వెట్లు లోని కేగితి వని ప్రశ్నింపగా 'నేను మంత్రవేత్త' నని నరేంద్రుడు గంభీరముగా పలికెను.

బాల్యమునుండియే స్వామి పాకశాస్త్రమున నిష్ణాతుడు: అందఱు బాలురచేతను ధనము వెచ్చింపజేసి తానును కొంతధనము వెచ్చించి నరేన్ చిత్రవిచిత్రపదార్థములను తయారుచేసెడివాడు. అతని సంభాషణము వలెనే అవి చాల రుచిగా నుండుటయేగాక పచ్చిమిరపకాయల ఘాటుతో చుఱ్ఱుమని పించెడివి.

బాల్యమున తన మిత్రులకు నరేంద్రుడు చెప్పిన కథలలో నొకటి: ఒక ముసలమ్మ కొక మేక యుండెడిది. ఒకనా డొక పెంకె వాడు దానిని దొంగిలించి వండుకొని తిని వేసెను. పాప మా ముసలమ్మ తన మేకకై ఆతురతతో వెదుకుచుండ నా పెంకెవాడు 'నీ మేక న్యాయాధికారిగా మారిపోయినది. ఫలానా న్యాయస్థానమున తీర్పు లిచ్చుచున్న' దని ఆ యవ్వతో చెప్పెను. ముసలమ్మ అది నిజమే యని నమ్మి పోయి చూచెను. ఆ న్యాయాధికారి మేకవలెనే సన్నని పొడవైన మొగము పీచుగడ్డము కలిగియుండి ముసలమ్మ మేకవలెనే నల్లగా నుండెను. ముసలమ్మ గంపెడు సంతసముతో న్యాయాధికారిని చేరబోయి 'ఓ నా మేకా బంగారు మేకా ఇంటికి పోదమురా' యని లాగజొచ్చెను. న్యాయాధికారి కోపముతో 'నన్ను మేక యందు వేమ'ని గద్దించుటయు ముసలమ్మ 'నీవు నా మేకవే' యని యారడించుటయు నొక ప్రహసనము కాగా చివర కెట్లో పెంకె వాడు చేసిన యల్లరి బయటపడెను.

పరిచయమైన పిదప ఆధ్యాత్మికసాధనలు తీవ్రముగా చేయుచున్నప్పుడుకూడ స్వామి ఇట్లే యానందించెడివాడు. ఒకనాడు మహిమాచరణు డను శ్రీరామకృష్ణుల భక్తుడు పెద్దపండితునివలె నుపన్యసించుచు అనేకములగు సద్గ్రంథములను ప్రమాణముగా పేర్కొనుచుండెను. నరేంద్రు డతనితో వాదమున నెగ్గలేడేమోయనిపించెను. చివరకు నరేంద్రుడు 'అయ్యా, మీరు ఈ గ్రంథముల నన్నింటిని చదివితిరా లేక వాని పేర్లను మాత్రము వినియుంటిరా' అని యడుగ మహిమాచరణుడు బిత్తరపోయెను. అంతతో నాగక 'మీరీ పుస్తకములను పూర్తిగా జదివితిరా లేక పుటలు తిరుగవేసితిరా' యని మరియు ప్రశ్నింపగా అతడు నట్టుచు 'నిజముగా నేను వానిని పూర్తిగా జదివితి'నని చెప్పెను. వాదమును ఆపై నిక సాగలేదు.

సన్న్యాసస్వీకారానంతరము స్వామి యొక నాడు గిరీశఘోషు నింటికి పోయెను. ఆ సమయమున గిరీశుని బుద్ధచరితము నాటకము విజయవంతముగా నడచుచుండెను. గిరీశునింట స్వామి కాళ్లు బారచాపి వార్తాపత్రిక చదువుచుండెను. బుద్ధవేషధారియు నచ్చటనే యుండెను. ఇంతలో గిరీశుని పరిచయస్థుడు, గొప్ప పండితుడ ననుకొను నొక మున్సబు

వచ్చి తన పాండిత్యము వెళ్ళబోయుటకు 'చూడు గిరీశ్ బుద్ధుడు నాస్తికుడు గదా. నేనెన్నో ఆంగ్లగ్రంథములను చదివితిని. అన్నియు బుద్ధుడు నాస్తికుడనియే చెప్పుచున్నవి' అనియనసాగెను. గిరీశు డతనికి పాఠము నేర్పదలచి 'ఇదిగో ఈ సన్న్యాసి నడుగుము తెలియు' ననెను. మున్సబునకు స్వామి పరిచయము లేదు. 'ఎవరిత'డని అత డడుగ 'అత డొక భిక్షుకుడు. ఈ పూట భోజనమునకు వచ్చినా'డని గిరీశుడు బదులిచ్చెను. అట్టి మురికిభిక్షుకునితో మాటలాడుటకు పస్తాయించి చివరకు మున్సబు 'ఇదిగో బుద్ధుడు నాస్తికుడో కాదో చెప్పగలవా' యని నరేంద్రుని ప్రశ్నించెను. అతడు పరిహాసముగా బుద్ధవేషధారిని జూపి 'బుద్ధుడిచటనే యున్నాడు గదా అతనినే యడుగు' మనెను. ఆ వేషధారికి స్వామి తెలియును. అతడు చేతులు జోడించి 'నాకేమియు తెలియదయ్యా. నేను వట్టి బుద్ధిలేని వేషగాడను' అని మొఱపెట్టెను. గిరీశుడు నవ్వుచు ఈ ప్రహసనమును చూచుచుండ మున్సబునకు కోపము పెరిగి నీకు తెలిసిన దేమో చెప్పు'మని స్వామిని గద్దించెను. అతడును "నిజమే. బుద్ధుడు నాస్తికుడని 'హాయ్ రే మజా శనిబార్' పత్రికయందు ప్రకటించి"రని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. నిజమునకు అట్టి పత్రిక ఏదియు లేదు. త్రాగుబోతులకు ప్రియమైన పాటలో మొదటి చరణమది. బుద్ధుడు నాస్తికుడనుట త్రాగుబోతులకు తగియున్నదని స్వామి సున్నితముగా సూచించెను. అచట నున్నవారందఱు నవ్వుచుండ మున్సబు కోపముతో బుసలు కొట్టుచు వెడలిపోయెను.

ఇతరుల నాటపట్టించుట యన స్వామి కదొక ముచ్చట. గోపాల్ కవిరాజ్ అనునతడు గొప్పవైద్యుడు. కాని యతనికి చతురంగపు పిచ్చి. చతురంగములో పడి యతడు తన రోగులు పిలిచినను పోవువాడు కాడు. నరేంద్రున కతడనిన ఇష్టము. అప్పు డప్పు డతనిని పిలువనంపెడివాడు. కాని ఆ భిషగ్వరుడు తైలములు రసాయనములు తయారు చేయుటలో మునిగి ఒక్కొక్కప్పుడు ఆహ్వానమును తిరస్కరించెడి వాడు. అప్పుడు నరేంద్రుడు 'చతురంగపుటాటగాడు వచ్చియున్నాడు. నీతో ఆడవలె ననుచున్నా' డని కబురంపును. వెంటనే తైలములు రసాయనములను మూలకు త్రోసి గోపాలుడు వచ్చి తాను మోసపోయితి నని సభికుల నవ్వులవలన తెలిసికొనును.

శ్రీ రామకృష్ణుల వృద్ధశిష్యుడగు అద్వైతానందస్వామి కూడ వీరి యాగడమున కెఱయయ్యెను. వారికి నల్లమందు తిను నలవాటు. నరేంద్రుడును గంగాధరుడును కలసి ఆ నల్లమందు మాత్రలను సంగ్రహించి వాని స్థానమున నల్లమందు పూతపూసిన క్వైనైనుమాత్రల నుంచిరి. పాపమా స్వామి యట్లే రెండు దినములు నల్లమం దనుకొనుచు క్వైనైను మాత్రలనే మ్రింగుచుండెను.

ఇతరులకు వారి యజ్ఞానమును విషయబోధనమును కూడ స్వామి హాస్యమును జోడించియే చేయును. వివేకానందస్వామి వారి మిత్రులతో నుండ నొక స్వయంభావితపండితుడు వచ్చి తన పాండిత్యమును ప్రదర్శింపసాగెను. వానిగర్వము అజ్ఞానము ఎల్లరకును సంకటముగా నుండ చివరకు స్వామి 'అవునవును. నీవు చెప్పునది నిజమే. మీ తండ్రి 'దాతాకర్ణ'ను అధ్యయనము చేసినవాడు గదా. నీవును బోధోదయమును చదివితివి' అని మెచ్చుకోలుగా పలికెను, దాతాకర్ణ, బోధోదయము అనునవి పసిబాలుర పుస్తకములు. దీనితో ఎల్లరును నవ్వుచుండ ఆ మిథ్యాపండితుడు చల్లగా జారుకొనెను.

శరీరము నెండగట్టు 'తపము' స్వామి కెంత మాత్రమును అంగీకార్యము కాదు. దానిని ప్రకటించుటకై స్వామి ఈ కథను చెప్పెడివాడు. స్వామి యొకనా డొక మిత్రుని ఇంటికి బోవ నచ్చట నొక బాలుడు ఊరకుక్క నొకదానిని బట్టుకొని దాని పొట్ట బిగలాగి కట్టుచుండెను. తండ్రీ ఏల దానిని బాధించుచున్నావని స్వామి యడుగ దీనిని గ్రేహౌండును (Grey hound) చేయుచున్నానని యా బాలుడు నమ్మకముతో చెప్పెను. గ్రేహౌండులు వెన్నంటుకొని యుండు పొట్టలు గలిగి మిక్కిలి సన్నముగా పొడవుగా నుండును గదా. ఈ యూరకుక్క నట్లు చేయు ప్రయత్నమున ఆ బాలుడు రోజున నొక పిడచ యన్నము మాత్రమే దానికి పెట్టుచుండెను. ఆ నిర్భాగ్యపు కుక్క ఎముకలు బైటబడి చివర కట్లే చనిపోయెను. ఉపవాసముల చేతనే మహర్షుల మగుదుమని భావించెడి వారికి స్వామి ఈ కథను వర్ణించెడివాడు.

స్వామి ఘుజీపూరున కొంతకాల ముండెను. అచ్చట వారు శ్రీష్‌చంద్రబోస్ అను మున్సబునకు అతిథి. వారి ఇంటికి దాదా యను నొక వృద్ధుడు వచ్చుచుండెడివాడు. ఒకనా డాతడు వచ్చి స్వామిని వేదపారాయణము చేసి వ్యాఖ్యానింపుడని ప్రార్థించెను. స్వామి కతని సంగతి తెలియును. తన కేమియు తెలియక పోయినను చాల తెలిసినట్లు నటించుట అతని యమాయిక దంభము. స్వామి శ్రద్ధతో గంభీరముగా 'కస్మిన్ శ్చిత్ వనే...' అని హితోపదేశమును రాగయుక్తముగా చదువదొడగెను. ప్రతి చిన్న బాలునకును హితోపదేశము నీతికథల సంపుటి యని తెలియును గదా, కాని ఆ వృద్ధుడు అది వేదమే యను భ్రమతో బిగ్గరగా నేడ్వదొడగెను. ఆ పిదప స్వామి ఆ వేదమును వ్యాఖ్యానించుచు తాను చదివిన 'వేదము' వంటి తలయును తోకయును లేని వ్యాఖ్యానము నందుకొనెను. శ్రీష్‌బోసు ఈ ప్రహసనమును విని ప్రక్కలుపడ నవ్వుచుండ స్వామి తైక్ష్ణ్యము నటించుచు 'మేము వేదాధ్యయనము చేయుచుండ మీరేల యభ్యంతర పెట్టుచున్నారు? మీ రిటనుండి వెడలిపొం' డనెను. శ్రీష్‌బోసు వెడలిపోయిన వెనుక స్వామి చాలసేపు తన వేదపారాయణముతో ఆ ముసలివాని నేడ్పించెను. (మతగ్రంథములను వినునపు డేడ్వవలయునని యా వృద్ధుని యూహ.)

స్వామి విశ్వవిఖ్యాతు డైనప్పుడుగూడ తన శిష్యులను శిష్యురాండ్రను తన హాస్యోక్తులచే నవ్వించెడు వాడు. ఇంగ్లండ్ ఐర్లెండు పార్కునందు ప్రత్యేకశిక్షణ నిచ్చినప్పుడుగూడ వారి కెంత గహనములగు విషయములను తెల్పెనో అంత హాస్యరసమును గూడ ప్రవహింపజేసెను. వానిని గ్రంథస్థము చేయువారు లేకపోవుట మన దురదృష్టము. అచ్చటి యుదంతములో నొకటి: డాక్టర్ వైట్ కేంబ్రిడ్జి యూనివర్సిటీ విద్వాంసుడు. పసివానివలె స్వచ్ఛమగు మనస్సు కలిగిన అతడు స్వామి యుపన్యాసమును తన్మయుడై వినును. చివర ఆ భావోత్కర్ష యందు తేలుచు 'అయినచో స్వామీ నేను ఏకము అనంతము అగు బ్రహ్మము నగుట నిశ్చయమే గదా' యని యమాయికముగా ప్రశ్నించును. స్వామియు వాత్సల్యముతో 'అగును, నీవు బ్రహ్మమవే. సత్యస్వరూపమైన బ్రహ్మమే నీ యసలైన తత్త్వము' అని యూరడించును. ప్రతిదినమును ఈ ప్రశ్నోత్తరములు నిత్యనూతనముగా నడచుచు ఎల్లర నానందపూర్ణుల జేసెడివి. ఒకనాడు డాక్టర్ వైట్ భోజనశాలకు ఆలస్యముగా వచ్చెను. స్వామి యతనిని చూచినదే, 'ఇదిగో బ్రహ్మము వచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు మన నడుమ అనంతమగు బ్రహ్మము నిలిచియున్నది' అని

గాంభీర్యము నటించుచు పలికి నవ్వుల తుఫానును పుట్టించెను.

తననుగూర్చియు స్వామి చెణుకులు విసరును. వారు నిరంతర ప్రయాణము చేయుచు దినమునకు మూడు సుదీర్ఘోపన్యాసముల నిచ్చుచుండిన కాలమున నొకనాడు ఉపన్యాసార్థమై స్వామి యొక చిన్న పట్టణమును చేరెను. ప్రయాణములో నలిగి యలసిపోయిన స్వామి విశ్రమించుటకై ఆ యాహ్వానమండలి కార్యదర్శిని యొక వాలుకుర్చీని చూపెను. దురదృష్టవశమున కొంతసేపటికి ఆ కుర్చీ నడిమిభాగము పిగిలిపోయి స్వామి అందిరుక్కొని పోయెను. స్వామి బయటపడుట కెంత ప్రయత్నించిన నంతగా ఇరుక్కొని పోసాగెను. వారి దుస్తులును చినిగిపోవునట్లుండ స్వామి యట్లే కదలక మెదలక యుండవలసివచ్చెను. చాల తడవైన పిదప ఉపన్యాస సన్నాహములన్నియు పూర్తిచేసి ఆ కార్యదర్శిని "స్వామీ, సభాసదులు మీకై వేచియున్నా" రనుచు వచ్చెను. స్వామియు వారికి సహజమగు హాస్యధోరణిలో "తల్లీ, నన్నీ దుర్భరస్థితినుండి నీ వుద్ధరింపనిచో వారు కల్పాంతమువరకు వేచియుండవలసినదే" యని చమత్కరించెను.

స్వామికి హాస్యకథలు వినుటయు చాల ఇష్టము. వారికి ప్రీతిపాత్రమైన కథ యొకటి: కెనడాదేశమందలి చెంచులలో నొకడు తన భార్య చనిపోగా నామెనిమిత్తము ప్రార్థనలు చేయుటకై క్రైస్తవాచార్యుని పిలువవచ్చెను. ఆయన కార్యాంతరమున నున్నందున అతని వంటకత్తె తలుపు తెరచెను. ఆమెను చూడగనే చెంచు తా నామెను పెండ్లాడగోరుచున్నా నని తెలిపెను. ఆమె తిరస్కరించుట సహజమే. చనిపోయిన పెండ్లమును పూడ్చిపెట్టక మునుపే మరొక పెండ్లి ప్రయత్నము ఆమెకు అసహ్యమనిపించెను. అది వీని కెట్లు తెలియును? మరుసటి ఆదివార మతడు 'శోభాయమానముగా' అలంకరించుకొని వారి ఇంటికి వచ్చెను. రంగు రంగుల దుస్తులను ధరించి తలపై నీకలతురాయి నమర్చెను. తలకు నూనెను దట్టముగా పట్టించుటచేత నది బుగ్గలవెంబడి కారుచుండెను. నిస్సంశయముగా నతడు తాను రూపజితమన్మథుడ ననియు వంటకత్తె బుద్ధిహీనురాలగుట చేతనే తనను తిరస్కరించె ననియు భావించుకొని యుండును.

ఈ కథ వినిన పిదప స్వామి తైలవర్ణ చిత్ర మొకటి తయారగుట తటస్థించెను. తన మిత్రగణము బలవంతము చేయగా స్వామి దానిని చూచుటకు పోయెను. అది తైలచిత్ర మగుట చేత చిత్రమునందు స్వామి బుగ్గలపై నూనె ప్రస్ఫుటముగా నుండెను. దానిని చూచి వెంటనే "ఓహో, ఇతడెవరో వంటకత్తెను పెండ్లాడబోవుచున్నా" డని పలికి నవ్వసాగెను.

ఎంత పేరుప్రఖ్యాతులు వచ్చినను స్వామికి కొంటెతనము వదలలేదు. వీధిలో పోవుచున్న యువతీయువక సందోహమును చూచుచు స్వామి బెంగాలీపద్యము నొకదాని నాశువుగా చదివెను. దాని భావ మిది. 'తలపై టోపీలతోను చేతులలో గొడుగులతోను యువతీమణులు సంచరించుచున్నారు. ముఖములపై వారు బుట్టలకొలది పిండిని మోయుచున్నారు.' చెంగటనున్న మహేంద్రనాథుడు నవ్వు నాపుకొన లేకుండగా స్వామి శారదానందులతో 'చూచితివా, ఈ లలనామణు లెంత పౌడరు పులిమికొనిరో! దానిని పారలతో నెత్తవచ్చును గదా?' యని ప్రశ్నించెను. ఉపన్యాసమునకు పోవుచున్నంతసేపును ఒకరి నొకరు గిల్లుకొనుచు పొడుచుకొనుచు పిల్లచేష్టలు

చేయుచునే యుండిరి. ఉపన్యాసమంటపమును చేరగనే స్వామి యత్యంతగంభీరు డైపోయెను. తేరిచూడరాని ప్రకాశముతో నద్భుతముగా స్వామి యుపన్యసించెను. ఇంత గంభీరముగా నుపన్యసించి స్వామి లోనికి వచ్చెను. - వారి వెనుకనే వచ్చిన శారదానందస్వామి ఒక గ్లాసెడునీరు గటగట త్రావెను. స్వామి తన వెంటనున్న స్టర్డీ మహాశయుని ముల్లరుకన్యను చూచి 'ఈ తమాషా చూడుడు. ఉపన్యసించి నది నేను కాగా ఇతనికి దాహము వేసినది' అని యాశ్చర్యపడుచు మరల నెల్లరను నవ్వింపసాగెను.

చిన్ననాటి సద్యస్స్ఫూర్తియు స్వామియందు వర్ధిల్లినది. ఒక స్కాచ్‌మన్ తన తెలివిని ప్రదర్శించుచు "స్వామీ బాబూకును బాబూనుకును భేదమేమి" యని ప్రశ్నించెను. బెంగాలీ బాబులకును బాబూనులకును (పెద్ద కోతులు) భేదము లేదని యతని వ్యంగ్యము. స్వామియు నిదానముగా "పెద్ద తేడా ఏమియు లేదు. స్కాట్ (Scot) కు సాట్ (Sot) కు గల భేదమే. ఒక యక్షరము" అని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. స్కాట్‌లు (స్కాచ్‌మన్) సాట్‌లు (త్రాగుబోతులు) ఒకటే యని స్వామి చెణుకు.

ఒక పర్యాయము హోమ్ ఆఫ్ ట్రూత్ సంస్థ స్వామిని విందున కాహ్వానించెను. అచ్చట పొగత్రాగుట నిషిద్ధము. స్వామి కిది తెలియక తన పైపు తీసి యంటించి పొగపీల్పసాగెను. తక్కిన యతిథులు ఇట్టి నియమోల్లంఘనము నకు దిగ్భ్రాంతులైరి. ఇంతలో సంస్థ కార్యదర్శిని యటకు వచ్చి స్వామి పొగపీల్చుటను చూచి మండిపడెను. "మనుష్యుడు పొగ త్రాగుట సహజమే యైనచో దేవుడు వాని తలపై పొగగొట్టము నమర్చడా" యని క్రోధావేశముతో బలుక స్వామి యనునయముగా నవ్వుచు "కాని పైపును కనిపెట్టగల మెదడు నమర్చెను గదా" యని చమత్కరించెను. కార్యదర్శినిసహితముగా నెల్లరును గొల్లుమని నవ్వగా ఆ ప్రమాదకర సన్నివేశము హాస్య సన్నివేశముగా మారిపోయెను.

తమ మిత్రులను నవ్వించుటకై స్వామి ఎన్నియో హాస్యకథలను చెప్పెడివాడు. వానిని మరియొకసారి ముచ్చటించుకొందము

యోగసారబోధిని—19

శ్రీ జ్ఞానేశ్వరానందస్వామి

ఇష్టదేవత జన్మజన్మములందును అనుస్యూతముగా వచ్చునని నమ్మిక. కనుకనే భక్తుని ఇష్టదేవతను నిర్ణయించుటకు గురువుయొక్క ఆవశ్యకత యేర్పడును. గురువే భక్తుని ఇష్ట దేవతను కనుగొని తనను నోరార పిలుచుటకు నామమంత్రము నొకదాని నుపదేశించును. పిదప భక్తుడు భక్తిశ్రద్ధలతో ఇష్టదేవతా మంత్రమును పునశ్చరణ చేయును. ఇట్లు మంత్ర జపము చేయుకొలది భక్తున కెన్నియో విషయములు గోచరించును. అత్యున్నతమగు నాత్మానుభూతి క్రమముగా నతనికి సులభ సాధ్య మగుచుండును. ఉదాహరణకు: నీ రత్న మంజూష యొకటి సముద్రములో బడిపోయిన దనుకొనుము. దాని నెట్లు కనుగొందువు? నీ వలన కాదు. దానిని కనుగొనవలె నను ఉత్కంఠ నీలో నిజముగా నేర్పడగానే గురువు

తనంతట తానే వచ్చును. అత డిట్టి కనుగొనుటయందు నిపుణుడు. సాగరములోనికి దూకి అతడు రత్నమంజూషను వెదకి దాని కొక గొలుసును తగిలించును. అందుండి వెలువడి గొలుసు రెండవ చివరను నీ కిచ్చును. "లాగుచునే యుండుము. నీ మంజూషను పొందగలవు" అని యతని యుపదేశము. మంత్రమును పునశ్చరణ చేయుటవలన, అనగా గొలుసులోని కొక్కెముల నొక్కొక్కటిగా లాగుటవలన ఆత్మానుభూతి యను రత్నమంజూష నీకు క్రమముగా సన్నిహిత మగును. అట్లెంతకాలము లాగవలెనో నీకు తెలియదు. కాని భక్తిశ్రద్ధలతో గాఢమగు ప్రీతితో మరుసటి కొక్కెమే చివరిదేమో యను నాశతో నీవు కొక్కెములను లాగుచునే యుందువు.

శిష్యుని ఇష్టదేవతను నిర్ణయించుటకు గురువు అతని పూర్వసంస్కారములను గమనించును. అతని సహజగుణములను చూచును. శిష్యునితో సంప్రదించియు, పరీక్షించియు, ధ్యానము చేసియు గురువు శిష్యునికి తగిన ఇష్టదేవతను కనుగొనును.

ఇష్టదేవతపట్ల ఏకాగ్రమగు భక్తి భక్తున కత్యంతావశ్యకము. దీనినే ఇష్టనిష్ఠ యందుము. వేదాంతము పాండిత్యము హేతువాదము తర్కము మొదలగున వన్నియు ఏనుగునకు దంతములవలె ఆత్మరక్షణార్థము, అలంకారార్థమును మాత్రమే. ఏనుగునకు తన పలువరుస, ఆహారమును నమలి జీర్ణించుకొనుటకును తద్వారా ఆత్మపోషణము చేసికొనుటకును ఎట్లుపయోగించునో అట్లే భక్తున కిష్టనిష్ఠయు తన పారమార్థిక చింతనను పోషించి బలిష్ఠము చేసికొనుట కుపయోగపడును. వేదాంతమును పాండిత్యమును తప్పక సంపాదించుకొనవలసినదే. వానినిగూర్చి గర్వింపవలసినదే. కాని జీవనపరమార్థము ఆత్మతత్త్వమును బలవత్తరము చేయుటయే యని మాత్రము మరువకుము.

పరిప్రశ్న

(7-4-72 వ తేది శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మద్రాసునకు విచ్చేసిన (Chapman College) (U. S. A.)—World Campus Afloat అమెరికా విద్యార్థుల శ్రీమత్తపస్యానందస్వాముల తోడి ప్రశ్నోత్తరము లిందు పొందుపరుపబడినవి.)

ప్రశ్న : తమ మఠమునందలి పూజామందిరమున ఇతరదైవములకు బదులుగా, శ్రీరామకృష్ణుల ఛాయాచిత్రము నుంచుట ఏల?

బదులు : ఈ మఠపు పూజామందిరములు సన్న్యాసుల దేవాలయములు. ముఖ్యముగా సంస్థయందలి సన్న్యాససభ్యులకొఱకును, శ్రీరామకృష్ణు నొక అవతారపురుషునిగా ఆరాధించు వారికొఱకును ఉద్దేశింపబడినవి. 19 వ శతాబ్దమున ఒక ఏసుక్రీస్తు ఉండగలుగుట పలువురికి వింతగా నున్నను, ఏసుక్రీస్తువలె శ్రీరామకృష్ణుడు తన అనుచరులచే ఒక అవతారమూర్తిగా పరిగణింపబడుచున్నాడు. అట్టి పురుషునకు దివ్యగౌరవము నర్పించుటలో వింత ఏమియు లేదు.

హిందూమతము ప్రకృతికిని, పరమప్రకృతికిని (Super Nature) పూర్ణవిభేదము పాటింపదు. పరమపురుషుని శక్తియొక్క వ్యక్తీకరణమే ఈ ప్రకృతియంతయు. ప్రకృతియందలి ఎద్దానినైనను దైవచిహ్నముగా గ్రహించి, భగవ

త్సాన్నిధ్యమును అం దాహ్వానించి సమంత్రకముగా ప్రతిష్ఠింపజేసి పూజింపవచ్చును. ఇట్టి చిహ్నము లన్నిటియందును ఉత్తమోత్తమము, సహజతమము నగు చిహ్నమే దయాప్రపూర్ణుడు, అమితపరిశుద్ధుడు, ప్రేమజ్ఞానములు గల ఒక సత్పురుషుడు. శ్రీరామకృష్ణుడు తన బోధామృతమున పేర్కొనినట్లు సత్పురుషుని హృదయము భగవంతుని దర్శనగృహము. (ఇందలి భావ మేమన ఒక భవనమునకు వెళ్లి ఆ ఇంటి యజమానితో కలిసి మాట్లాడదలచిన యొకడు, ఆ యజమానికై వేఱు స్థలములందు గాక, ఆతని దర్శనగృహముననే వేచియుండి కలిసికొనునట్లు, ప్రకృతియం దెచ్చటనైనను భగవంతుని వ్యక్తీకరించుకొన సాధ్యమైనను, సత్పురుషుని హృదయమున నాతడు వ్యక్తతముడై యుండును. కాబట్టి భగవంతునికొఱకచ్చటనే వెదుకవలెను.) ప్రధానముగా సత్పురుషు డొకడు ఒకరి ఆధ్యాత్మిక గురువైనచో, హిందూధర్మము ప్రకారము, శిష్యు డాయనను దేవునితో సమానముగా చూడవలయును. మఱి గురువు ఒక సాధారణ గురువుగా గాక, సర్వులకును గురువుగా, జగద్గురువుగా, అవతారమూర్తిగా నుండ తటస్థించినచో, ఆయనకు వినీతులగు వారందరికిని, ఆతడు ఆరాధ్యదైవ మగుచున్నాడు. శ్రీరామకృష్ణుడు ఒక సాధారణాధ్యాత్మిక గురువునకును, జగద్గురువునకును గల భేదమును వెదురుబొంగునకు, స్టీమరునకు గల భేదముతో పోల్చుచున్నాడు. ఒక వెదురుబొంగుతో ఒకడు మాత్రము నదిని దాటగల్గును. మఱి స్టీమరునందైననో, పెక్కుమంది సర్వకాలములందును నదిని దాటవచ్చును. శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు, బుద్ధభగవానుడు, ఏసుక్రీస్తు, శ్రీరామకృష్ణుడు మున్నగు అవతారమూర్తులు మానవుల ముక్తి కట్టి సాధనములు. దివ్యానుగ్రహము, విమోచకప్రేమలకు వారు వ్యక్తీభావములు. కాబట్టి మనము భగవంతుని గుర్తించి, పూజింపనగు ఉన్నతోత్తమ చిహ్నములుగా వారు నిలిచియున్నారు. శ్రీరామకృష్ణుల అనుయాయులు ఆయనను ఒక వ్యక్తికి గురువుగా గాక, జగద్గురువుగా స్వీకరించుటచే, మేము ఆయనను సాక్షాదవతారమూర్తిగా, పూజార్హుడుగా చూతుము. మఱియు శ్రీరామకృష్ణునకు తన ఆధ్యాత్మికసాధనల ప్రగతియందు ఒక విశిష్టమైన ఆధ్యాత్మికానుభవము కలిగినది. హిందూమతములోని శాఖలగు వైష్ణవ, శైవ, శాక్తమతముల ఆధ్యాత్మికసాధనల నన్నిటిని ఆయన అనుష్ఠించెను. క్రైస్తవ, ఇస్లాము మతములకు చెందిన ధ్యానములకూడ ననుష్ఠించెను. ఇట్టి సర్వమతానుష్ఠానము తుట్టతుదను, ఆయన కొలిచిన దైవస్వరూపములన్నియు, ఆయన దృక్పథమున సాక్షాత్కరించి, తుద కాయన యందే లీనములగుటను గాంచెను. కాబట్టి మానవు లారాధించిన సర్వేశ్వరుని సర్వస్వరూపములు, భావము లన్నియు ఆయనలో మూర్తీభవించి యున్నవి. అందువలననే మానవు లందరికిని, వారి దైవముల నారాధించుచున్నను, వారి కతడు ఆరాధ్యదైవచిహ్నమగుచున్నాడు. ఉండు దైవ మొక్కటే. ఆ సర్వేశ్వరుడు, శ్రీరామకృష్ణు డాదిగా గల ఆతని స్వరూపములు, అన్నియు, భక్తుడు తన ముందున్న అనంతము, సర్వవ్యాప్తము, మనోహరము నగు దివ్యతనుగాంచుటకు కిటికీల వంటివి.

వార్తలు - విశేషాలు

మాతృశ్రీ శారదాదేవి 122-వ జన్మదినోత్సవము

పవిత్రమాత శ్రీ శారదాదేవి 122-వ జన్మదినోత్సవము మద్రాసు శ్రీ రామకృష్ణ మఠమున భక్త్యుత్సాహములతో జరుపబడెను. 4-1-1975 శనివారమునాడు ఉదయము 5 గంటలకు మంగళహారతితో తిథిపూజ ప్రారంభమయ్యెను. ఈ పవిత్ర మహోత్సవమున కనుగుణముగ మఠావరణమంతయు మంగళతోరణములతో నలంకరింపబడెను. నాదస్వరసమ్మేళనమును దేవాలయమునందలి మంగళహారతియు ఉత్సవోత్సాహమును ఇనుమడింప జేసెను. భక్తుల భజనకీర్తనలు ప్రాహ్ణమంతయు మఠావరణమును భక్తిపూరితము గావించెను. దేవాలయమున తిథిపూజ బ్రహ్మాండముగ జరిగెను. మఠావరణమున ఉన్న ఆసనమున గంభీరముగ నలంకరింపబడిన పవిత్ర మాత శ్రీ శ్రీ శారదామణిదేవి పటము ముందు మధ్యాహ్నము హోమము వ్రేల్చబడెను. ఉత్సవమున పాల్గొనిన భక్తుల కెల్లరకు ప్రసాదము పంచిపెట్టబడెను.

సాయంకాలము హారతి తరువాత అసంఖ్యాక భక్తసమూహములు మాతృశ్రీ జీవితమును గూర్చియు, సందేశమును గూర్చియు రెండుపన్యాసముల శ్రవణభాగ్యమును బడసెను. శ్రీమత్ శ్రీరంగానందస్వాములవారు తమిళమున ఉపన్యసించిరి. శ్రీవారు మాతృదేవి శిశూచితామాయికత్వమును, నిష్కాపట్యమును సూచించు సంఘటనలను ఆమె వాత్సల్యమును, అనుగ్రహమును, మాతృత్వమును స్పష్టముచేయు సంఘటనలను వివరించిరి. శ్రీమత్ తపస్యానందస్వాములవారు ఆంగ్లమున విరివిగా నుపన్యసించిరి. మూర్తిదాల్చిన మాతృదేవి నిష్కాపట్యము, నిరాడంబరత్వము, ఆధ్యాత్మికమహత్త్వము మున్నగు సుగుణములను సోదాహరణముగను విపులముగను వివరించిరి.

5-1-1975 ఆదివారమునాడు బహిరంగోత్సవము జరుపబడెను. బ్రహ్మశ్రీ చిత్తూరు వీ. అప్పన్న భాగవతులుంగారు శ్రీ త్యాగరాజ స్వాములవారి జీవితమును హరికథగా జెప్పిరి. అనంతరము శ్రీ శారదా భజనమండలివారు ఒకగంటసేపు భక్తిరంజకమగు తమ గానముతో ప్రేక్షకులను తన్మయులగావించిరి.

నాటి బహిరంగసభకు శ్రీమత్ తపస్యానందస్వాములవారు ధ్యక్షము వహించిరి. శ్రీ శారదాదేవి జన్మదిన సారస్వత పోటీపరీక్షలయందు గెలుపొందిన బాలికలకు పుస్తకములు బహూకరించిరి. ఉపన్యాసప్రారంభమున శ్రీ అమృతానందస్వాములవారు వేద పారాయణము గావించిరి.

డాక్టరు కే. శ్రీనివాస అయ్యంగారు శ్రీ శారదాదేవి జీవిత వైభవమును మనోజ్ఞతను గూర్చి విపులముగ ఆంగ్లమున నుపన్యసించిరి. వారి ఉపన్యాస సారాంశము: మాతృశ్రీ శారదాదేవి వాత్సల్యము సమస్త ప్రపంచ పరిరంభణసమర్థము. ఆమె సమస్త ప్రజానీకమును తన అనుగ్రహభాగ్యమునకు గురిచేసినది. ఆమె దైవికముగను, భౌతికముగను ఎల్లరకును తల్లియే. భారతదేశమున స్త్రీ మాతృమూర్తియే; భగవానుడుగూడ మాతృమూర్తియే. శిశువునకు ప్రప్రథమమును ఉత్తమోత్తమమునగు గురువు తల్లియే. అనంత ప్రేమకును పరిపూర్ణతమకును ఆమె పెట్టినది పేరు. భగవంతునియందలి మాతృభావము ఆధ్యాత్మిక ప్రభావోద్దీపనము. మాతృపదాబ్జధ్యానము గొప్ప ఆధ్యాత్మికసాధన. మానవ రూపము దాల్చిన పరాశక్తియే శ్రీ శారదా

దేవి. వివిధరంగములందు ఆమె జీవించిన జీవనము — గ్రామీణ గృహస్థజీవనము, భర్తృసంసేవనము, గురుదేవుని యనంతరము ఆయన లోకసంగ్రహకార్యదీక్ష — ఈ సమస్తము — నిజముగా ఇతిహాసమే. శ్రీ రామకృష్ణ గురుదేవుని ఆధ్యాత్మిక సంతానమునకు ఆమె నిజముగా మాతృమూర్తియే. ఆమెకును దీక్షనందినవారును దీక్షారహితులును నగు శిష్యప్రశిష్యులు — పుత్రపౌత్రులు అసంఖ్యాకులు గలరు. వారెల్లరును ఆ దేవి యనుగ్రహమునకు పాత్రులే. మహాసాధ్వియు, పుణ్యస్వరూపిణియు అగు ఆమె పవిత్రతాపరావతారమే. శ్రీ మాతృదేవి జీవితోపదేశములు మనకు ఆధ్యాత్మికపథమున నిర్భయత్వమును సౌభాగ్యమును గలిగింపగలవు.

పిమ్మట శ్రీమతి కోకిలా కాలహస్తిగారు తమిళమున నుపన్యసించిరి. ఆమె యిట్లు వివరించిరి   శారదాదేవి క్షమాస్వరూపిణి యయిన సీతాదేవి నిస్మరణకు దెచ్చును. ఆమె యెట్టి అమానుష సూచకక్రియలను ఒనర్పలేదు; భారతదేశపు సామాన్య స్త్రీవలె జీవించెను. కాని ఉన్నతోన్నతమును ఉదాత్తమును నగు అనుగ్రహమును వర్షింపగల ఉచ్చస్థితి నందుకొనగలిగెను. సాధ్వీమణులకెల్ల సాధ్వియయ్యు ఆమె సన్న్యాసినియై జీవించెను. బాధ్యతవహించిన గృహిణియయ్యు ఆదర్శవంతమగు త్యాగవైరాగ్యమూర్తి. నిరక్షరాస్యయయ్యు ఆధ్యాత్మికవిషయములయందు కూలంకషప్రజ్ఞగల ధీనిధి. అత్యంత ఉదారహృదయ. సనాతన అధునాతనయుగములు రెండును ఆమెయందు సమైక్యమందెను. 'పవిత్రమాత' అన్న సమాసమే ఆమె గుణగణములను మహాత్త్వమును వెల్లడించుచున్నది. రూపుదాల్చిన త్రికరణశుద్ధియే ఆమె. జాలిగుండె గలిగినదయ్యు నామె అవసరము కలిగినపుడు శౌర్యమును ప్రదర్శించి మించెను. పరుషవాక్కు ఒక్కటయినను ఆమె వదనమునుండి వెలువడలేదు. తన అవసరముల సయితము మానుకొనియు ఇబ్బందులకు లోనయ్యు ఆమె యితరుల క్షేమసౌభాగ్యముల నిమిత్తము పరిశ్రమించెడిది. ఇతరులయెడ దోషారోపణముచేయుట ఆమె శీలమునకు విరుద్ధము. కాలకంఠునివలె పాపుల పాపహాలాహలమును ఆమె గ్రహించి భరింపగలదు. శ్రీ గురుదేవుడు ఆమెయందు ఆనందమయియగు జగన్మాతను సాక్షాత్కరించుకొనెను. భౌతికసంతానరహితయయ్యు ఆమె వేలకొలది ఆధ్యాత్మిక సంతానమును గన్న తల్లి. ఆమెను జూచిన ''దొంగనాయన, దొంగతల్లి'' వలె ఆమె సమక్షమున దౌష్ట్యము తన కఠోర స్వభావమును మార్దవము గావించుకొనును.

శ్రీమత్ తపస్యానందస్వాములవారు తమ అంతిమోపన్యాసమున శ్రీ రామకృష్ణ గురుదేవునియందు మాతృభావము ప్రస్ఫుటమయిన విధమును, అవతారము ప్రేమకును శక్తికిని కేంద్రమగు విధమును వివరించిరి. మరియు నిట్లు ప్రవచించిరి : ఈ ప్రపంచమున మాతృశ్రీ జీవించిన పవిత్రజీవనము మానవస్మృతిపథమునకు ఉత్సాహప్రదమై భాసిల్లుచున్నది. ఈ ఉత్సాహము ఉత్తరోత్తర సుస్థిరము కాగలదు.

ఆ రాత్రి శ్రీ రామకృష్ణమఠ భజన బృందము వారిచే భగవన్నామ సంకీర్తనము గావింపబడెను.

శ్రీ శారదా ప్రసంగములు

అనువాదకులు:

కీ. శే. వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావుగారు, బి. ఏ.

శ్రీ రామకృష్ణుని సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతియు, ఆదర్శయోగినియు, ఆదర్శ మాతయు నగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొనర్చిన దివ్యసంభాషణలు! తేటతెనుగున రచింపబడియున్నవి.

346 పుటలు (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 3-00

అనుష్ఠాన వేదాంతము

అనువాదకులు : కీ॥ శే॥ తత్త్వానందస్వాములవారు

ప్రపంచమున వివిధరంగములందు విహరించువారికి వేదాంతమెటుల అనుష్ఠాన యోగ్యమో కండ్లకుగట్టినటుల శ్రీ వివేకానందస్వాములవారి యుపన్యాసములందు స్పష్టీకరించి యున్నారు.

(129+6 పుటలు) (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 1-25

దేవీ మాహాత్మ్యము

అనువాదకులు : కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

దేవీమాహాత్మ్యము భక్తులెల్లరు అవశ్యము పఠింపదగిన దివ్యగ్రంథము. పాఠకుల సౌకర్యార్థము శ్లోకములు పెద్దఅక్షరములతో ముద్రింపబడియున్నవి. ప్రతి శ్లోకమునకు తేటతెల్లమగు తాత్పర్యము గలదు.

పారాయణము చేయగోరు భక్తుల యుపయోగార్థము గ్రంథాదియందు చండికా ధ్యానము, అర్గలాస్తోత్రము, కీలకస్తోత్రము, దేవీకవచమును, గ్రంథాంతమున అపరాధ క్షమాపణస్తోత్రమును, దేవీసూక్తమును పొందుపఱచియున్నాము.

170+24 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

సంపాదకులు : శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామి.

శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-600021) న ముద్రింపబడి,

శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మద్రాసు-600004) నుండి ప్రచురింపబడినది.